

PERXADA

A JUNTAMENT D'ARBÚCIES • HIVERN'2001 • 2a ÈPOCA • NÚM. 22



LA GESTIÓ DELS RESIDUS A ARBÚCIES EL PROJECTE GENOMA HUMANA



EDUCAR EN VALORS

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA



1351163208

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 22

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4



TEMA

Un PALS participat

8

EDUCACIÓ

Educar en valors (2)

12



SOLIDARITAT

Guatemala:
el temps continua

16

DOSSIER

Arbúcies i les seves
escombraries

20



SOCIETAT

Interpretar el nostre
genoma

26



ESPORTS

Special Olympics
Figueres 2000

28

CULTURA

Llibres...

30

ENTITATS I PERSONES

L'home de la carpeta
Mira que si ens toca...

34



EL NOSTRE AHIR

L'ajuntament d'Arbúcies.
El primer terç del segle XX
(2)

37



EL VELL I EL BAR

43

Revista Municipal PERXADA
Periodicitat Trimestral
Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura
Educató

Jordi Pujadas

Tema

Anna Felipe,

Jordi Goni,

Jordi Tura

Entitats i Persones

Carme Torelló

Núria Tort

Cultura

Daniel Martí

Juventut i Societat

Tomàs Moré

El Nostre Ahir

Josep M. Rueda

Daniel Martí

Joan Illa

Roger Zamorano

Esports

Montse Duran

Dossier -

Medi Ambient

Alfons Casado

El vell i el bar

Carles Blay

Miquel Torres

Orientació en la

compaginació

Cristina

Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció

Fotogràfica

Centre

d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

Farners Aymerich

Rosa M. Busquets

Gemma Carbonell

Enest Llohys

Maria Morera

Lluís Noguer

Anna Poch

David Pon

Anna Pintu

Rut Ribatallada

Concepció Riera

Martí Robert

Enric Roca

Ramon Reyeró

Manel Serras

Joan Surroca

Vador Tort

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahí, A.G. (Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Editorial

PAPERS PER A TOTHOM...

Els papers que hem de llegir, de guardar, de reciclar, els que ens fan nosa, papers i paperassa, però vet aquí que per alguns ELS PAPERS han passat a ser l'única cosa per la qual han de deixar-ho tot, arriscar la vida.

Els mitjans de comunicació en parlen abastament, cada dia, ja ens tenen farts amb la mateixa cantarella, els sense papers, la llei d'estrangeria, la mort de cents i cents, les pasteres, els que se'n surten, els que malviuen, els subsaharians de la Plaça de Catalunya, això ja forma part de la nostra vida com també en forma part no sorprendre'ns per tenir a prop gent de tots els continents, els nens que van a l'escola amb els nostres fills, les dones vestides de manera virolada o amb mocador que trobem al mercat, els companys de fàbrica que ens expliquen com han arribat fins a la nostra Vila.

Tot ja forma part de la nostra quotidianitat i de cop i volta aquest col·lectiu que ens sembla tan llunyà, tan feble, tan passatger, es mobilitza, s'uneix i juga l'última carta que els queda, s'arrisca, torna a posar en perill la seva vida i ens passa la mà per la cara.

Tancats a l'emparedat de dues, tres, set... parròquies en el cor de la ciutat han decidit que la seva vida ha de ser digna d'una vegada

per totes, que volen treballar, que volen deixar de patir per aconseguir uns papers. Les seves veus expressades en multitud de llengües i accents ens demanen comprensió, respecte, una nova mirada: "no som criminals ens diuen" volem el mateix que molts de vosaltres: una feina, una casa, viure amb la nostra família...

Quan gairebé ningú es mobilitza, quan ja hem perdut en el temps, les lluites sindicals, les tancades, les consignes, les pancartes i només escadusserament demanem que el terrorisme ens deixi viure en pau o reclamem un ensenyament públic de qualitat, i tímidament ens declarem a favor dels drets humans, aquest col·lectiu divers, ric en cultura, pobre en papers i amb experiència en cues ens demostra que no són febles que volen lluitar per uns drets que ja els van ser negats, moltes vegades, en els seus països d'origen.

La nostra societat perdrà els papers? deixarà que les seves arriscades peticions siguin paper mullat? o els farà costat i demanarà que el govern assumeixi el PAPER que li pertoca i donarà respostes concretes en aquesta situació en lloc d'aplicar una nova llei d'estrangeria que encara fa més difícil la vida de tota aquesta gent.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de
PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"
c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08



Activitats Municipals

PROJECTE DE CONSTRUCCIÓ D'UN NOU PARC PÚBLIC ALS TERRENYS DE L'ABOCADOR DE RUNA DEL SECTOR DE LA FONT DEL FERRO

El mes de gener va tenir lloc la compra, per part de l'Ajuntament de nous terrenys destinats a l'ampliació de l'actual abocador de runes situat al

sector del sot de la Font del Ferro. Aquests nous terrenys valorats en 851.000'PTA serviran per allargar el temps de servei de l'actual abocador per un

termini de 7 a 8 anys. Paral·lelament en aquest fet s'han iniciat els estudis per a desenvolupar el projecte de construcció del nou parc públic que una vegada finalitzada la vida útil de l'abocador, ocuparà aquest espai i que enllaçarà a través d'un sistema de terrasses amb l'actual Plaça de Frederic Mompou.

Una part d'aquest projecte es preveu que es pugui iniciar dintre d'aquest any 2001, en el sector que contacta amb el vial que uneix el carrer Domènec Refart amb el Turó del Campamanet. En aquest sentit l'Ajuntament d'Arbúcies ha demanat una subvenció per valor de 4 milions de pessetes que es destinaria a la clausura d'aquesta zona de l'abocador, i que permetria començar els treballs d'adequació.

En aquesta primera fase és prevista la creació de dos nous espais, separats pel

vial i que serien destinats a pàrquing i a zona de pícnic. En aquest sentit el pàrquing previst permetria una cabuda de 35 vehicles.

TANQUES PER A L'ABOCADOR DE RUNES

En el transcurs del mes de gener es va procedir al tancat del recinte que acull l'abocador, degut al fet que en les darreres setmanes algú va utilitzar les instal·lacions per abocar-hi andròmines.

Aquest fet ha obligat als responsables municipals a prendre la decisió d'establir un major control en l'ús de l'abocador. En aquest sentit a partir d'ara qui vulgui utilitzar el recinte per a llençar-hi la runa haurà de trucar prèviament a la policia municipal (686 94 56 50), que s'encastrarà d'obrir la porta de les instal·lacions.



Foto: AHMA



FINALITZACIÓ DE LES OBRES DE CONSTRUCCIÓ DE LA ROTONDA DEL SECTOR DEL PONT CREMAT

Entre el mes de setembre de l'any 2000 i principis de febrer d'enguany, han tingut lloc els treballs de construcció de la nova rotonda del sector del Pont Cremat. Com ja va informar PERXADA en el número anterior, aquesta obra, portada a terme per la brigada municipal, es va iniciar en el seu moment

per tal de millorar tant la seguretat com la correcta distribució del trànsit en aquest sector on actualment hi estan ubicades diferents indústries i serveis. En aquests moments resta pendent d'urbanització el vial que transcorre entre la carretera i las naus industrials existents a la zona.



Foto: AHMA

INICI DE LES OBRES DE CONSTRUCCIÓ DEL NOU APARCAMENT PÚBLIC AL CARRER SEGIMON FOLGAROLAS

El mes de gener es van iniciar les obres de construcció de l'aparcament del carrer Segimon Folgarolas, situat al costat dels pisos d'en Crous, en el sector que restava per urbanitzar entre la riera i el passeig del Damunt i el nou bloc d'habitatges. Aquestes obres finançades entre

l'Ajuntament i la Diputació de Girona, en els terrenys cedits en construir-se el nou bloc de pisos, amb una superfície de 1600 m² permetran acollir una quarantena de places d'aparcament, en un sector que en els darrers anys i degut a les noves construccions ha vist

incrementar notablement el nombre de veïns que hi tenen residència. Les pluges de mitjans del mes de gener van fer alentir en el seu moment la construcció d'aquest nou pàrquing, que està previst pugui entrar en funcionament a principis de la primavera d'aquest any.



Foto: AHMA

MUSEU ETNOLÒGIC DEL MONTSENY, LA GABELLA

PRESENTACIÓ DEL MEMGA COM A ANTENA DE L'OBSERVATORI PER A LA RECERCA ETNOLÒGICA A CATALUNYA DEL CPCPTC.

El dissabte, 27 de gener va tenir lloc la presentació del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella com a Antena de l'Observatori per a la recerca etnològica a Catalunya del Centre

de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (CPCPTC). L'acte celebrat a la sala de conferències del Museu, amb la presència de nombros públic, va estar presidit pel Sr. Joan

Vidal i Gayolà, president del CPCPTC. Paral·lelament va tenir lloc la presentació del cd rom *Inventari del Patrimoni Etnològic del Montseny* elaborat i editat pel Museu.



ACTIVITATS DE LES FESTES NADALENQUES

El cicle de les Festes Nadalenques d'enguany ha comptat amb un atapeït programa d'activitats que inclouen tant les activitats organitzades des de l'Ajuntament com les organitzades a partir de la iniciativa de diferents entitats de la Vila. Dintre d'aquestes segones el Teatre del Centre va posar en escena la representació dels Pastorets els dies 26 de desembre i 1, 7 i 14 de gener, mentre que l'Escola de Música va oferir el ja tradicionals concerts de Nadal (amb les corals de la Vila a l'església parroquial) i Sant Esteve (amb alumnes

de l'escola) al teatre de la Llar de Jubilats, així com un concert a l'hospital el dia 20. Per la seva part AIPA va organitzar al passeig del Gorg Nou un pessebre vivent, coincidint amb el darrer dia d'obertura del Parc Infantil ubicat al poliesportiu. Paral·lelament al desenvolupament d'aquestes activitats l'Ajuntament va organitzar el dia 24 de desembre el Caga Tió a la Plaça de la Vila i a través de la comissió responsable, la Cavalcada de Reis el dia 5 de gener.

Una de les activitats però, que en els darrers anys està tenint una major acceptació és sens dubte el Parc de Nadal.

PARC DE NADAL

Aquest any, un cop més, s'ha organitzat el Parc Infantil d'Arbúcies durant les festes de Nadal. Concretament, el Parc va funcionar els dies 27, 28 i 29 de desembre del 2000, al Poliesportiu d'Arbúcies. Les activitats organitzades anaven dirigides a tots els nens i nenes i als adolescents d'Arbúcies, des dels 0 als 16 anys d'edat. Al Parc de Nadal es poden trobar diversos tipus d'activitat, gràcies a les diferents entitats que hi col·laboren. Enguany hi podem trobar, entre d'altres coses: la ludoteca amb jocs de taula i d'ordinador en català, el "racó dels petits" (pels infants de 0 a 5 anys), el rocòdrom que s'instal·la a la paret exterior del poliesportiu, una taula de ping-pong, una tirolina, un circuit d'Scalextric, un inflable, el racó de la

biblioteca, karaoke, etc. A més, es fan activitats que duren un matí o una tarda, com ara: danses tradicionals, taller de teatre, dansa, l'hora del conte i el "Juguimòbil", un conjunt de "paradetes" de fusta amb jocs de tota mena i per totes les edats que va instal·lar-se al Parc de Nadal divendres a la tarda. Però no tot va adreçat als nens, aquest any, com a novetat, hi havia una exposició sobre joguines no sexistes, així com també dues parades: una de venda de jocs educatius i llibres per a infants i, l'altra, amb productes de començament just i artesanía de Nicaragua. Pel que fa a l'afluència de públic, pel Parc de Nadal hi han passat 966 persones repartits entre els tres dies que ha durat el Parc i tenint en compte que obria les seves portes al matí, de deu a una, i a la tarda, de tres a set. Esperem que l'any que ve es pugui repetir l'èxit d'aquesta edició.

Foto: AHMA



PRESENTACIÓ DEL LLIBRE PLANETA HUMÀ

El dissabte, dia 16 de desembre va tenir lloc a la sala de conferències del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, la presentació del llibre *Planeta Humà* a càrrec dels

seus autors: **Eudald Carbonell** (professor de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona i codirector de les excavacions d'Atapuerca) i **Robert Sala** (Universitat Rovira i Virgili).

EXPOSICIÓ RIUS PER VIURE

El mes de novembre de 2000 es va poder veure al Museu l'exposició *Rius per Viure*, organitzada pel grup de defensa del Ter. El dissabte, dia 18 de novembre i en el marc de les activitats vinculades a l'exposició, es va portar a

terme una xerrada a càrrec de Martí Boada sota el títol: *L'aigua un bé limitat (El cas del Montseny)*, on el conferenciant va fer un repàs de diferents aspectes de l'evolució i els canvis que s'estan produint en el paisatge del Massís.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

CONGRÉS DE CULTURA DE LA SELVA

El dissabte, 11 de novembre, van tenir lloc a la nostra Vila diferents actes del Congrés de Cultura de la Selva organitzats pel Consell Comarcal.

El programa es va iniciar amb una xerrada a càrrec de Ferran Gómez i va continuar amb una taula rodona sobre els museus de poble, amb la participació de J. M. Rueda, J. Sunyer, J. Espadale, S. Claret i J. Surroca.

A les 10 del vespre al teatre de la Llar es va organitzar una actuació musical a càrrec de Jaume Arnella.

ACAPS ARBÚCIES

En el transcurs del mes de novembre passant i en el marc de la VIIa caravana catalana per la pau al Sàhara Occidental la secció arbucienca de l'Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí va organitzar una campanya de recollida de material d'higiene personal destinat als campaments del Sàhara Occidental. Al mateix temps la secció territorial de l'ACAPS d'Arbúcies ha engegat un projecte d'Escola d'Educació Especial per a 50 nens i adolescents amb deficiències i malalties mentals de l'Aaiun, dins del campament de refugiats de Tindouf. Aquest projecte iniciat a les darreries de l'any 2000, és previst que es pugui realitzar en el transcurs d'un any. Les aportacions econòmiques es poden fer al compte: 0200228215 de "la Caixa", indicant la referència E.E.E.A.

EXPOSICIÓ D'ARTISTES LOCALS

Entre l'11 i el 17 de desembre al Museu Etnològic del Montseny, va tenir lloc una exposició d'escultures, pintures i joies a càrrec de diferents artistes locals: Joan Bertroci, Miquel Torres, Núria Álvarez de Lara, David Orriols i Lawrence Gundabuka. L'acte de presentació de l'exposició va tenir lloc el divendres 15 de desembre

FOTOGRAFIA

CONCURS TORRE D'ARBOÇ

Entre el 19 de desembre i el 14 de gener va tenir lloc l'exposició de les obres participants en el concurs de fotografia Torre d'Arboç. Les obres guardonades van a anar a càrrec de:

Tema Arbúcies:

- 1r Premi: Joan Clos
- 2n Premi: Lluís Cuminal
- 3r Premi: Josep Camps
- Accèssits: Pepi Casanova i Jordi Masferrer

Tema lliure:

- Premi d'Honor: Joan Jesús Huelva
- 5 primers premis: Lluís Cuminal, Miquel Alba, Vicente Peiró, Rafael de Diego, Antonio Pulido
- Accèssits: Joan Clos, Pepi Casanova i Jaume Pujolràs

PRIMER CONCURS DE FOTOGRAFIA INFANTIL

Organitzat per la Secció Fotogràfica i el Centre d'Arbúcies va tenir lloc entre el mes de novembre i principis de desembre el primer Concurs de Fotografia Infantil.

Aquest concurs destinat a joves d'entre 7 i 12 anys, va comptar amb la participació de nombrosos concursants. Els treballs guardonats dintre dels diferents temes proposats van anar a càrrec de: Joan Clos (retrat de persona i font de bomba), Gerard Taberner (campanar), Helena Lorenzo (gent comprant), Laia Canaleta (riera d'Arbúcies), Daniel Clos (la Pietat), Laia Fontanellas (fruita), Nil Bover (plantes) i Gabriel Omar (Premi d'Honor). L'exposició de les obres va tenir lloc entre el 16 i el 28 de gener a la Sala d'exposicions temporals del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, coincidint amb l'exposició de les obres de la Foto Lliga Interclubs gironins 1999-2000.

COMMEMORACIÓ DEL COMBAT D'ARBÚCIES

Els dies 26 i 27 de gener van tenir lloc, organitzats per Maulets, els actes de commemoració de l'anomenat Combat d'Arbúcies, que tingué lloc el 1713 a les Penyes de Grau Sala.

Les activitats commemoratives es van iniciar el divendres 26 amb un sopar al poliesportiu, al que va seguir un espectacle poètic musical a càrrec del grup **TOC DART** i un concert ofert pel grup **MESCLAT**.

El dissabte dia 27 a les 7 de la tarda al Museu, va tenir lloc a càrrec de Josep M. Rueda una xerrada col.loqui sobre els fets històrics desenvolupats a Arbúcies en el transcurs de la Guerra de Successió.

CAMPANYA D'AJUDA A EL SALVADOR

El mes de gener es va posar en marxa des de la regidoria de Solidaritat de l'Ajuntament d'Arbúcies una campanya d'emergència d'ajuda als damnificats pel terratrèmol de El Salvador.

Qui desitgi col.laborar en aquesta campanya pot fer-ho mitjançant les seves aportacions als comptes:

2100 00 45 87 02 00219784 "la Caixa"
0081 04 29 57 0001005508 Banc de Sabadell

XVIII è CICLE DE DIVULGACIÓ MUSICAL

El dijous dia 25 es va organitzar el primer dels concerts del XVIIIè Cicle de Divulgació Musical d'Arbúcies. Enguany la programació prevista esta formada per 4 concerts que tindran lloc al teatre de Cal Xic a la Llar de Jubilats.

PROGRAMACIÓ

| Dia | Lloc | Hora | Grup |
|-------------------------|-------------------------------|-------|---------------|
| Dijous dia 25 de gener | Teatre de la Llar de Jubilats | 21'30 | ATZAWARA |
| Dijous dia 15 de febrer | " | " | NUAGES |
| Dijous dia 22 de març | " | " | JAZZ ON BACH |
| Dijous dia 24 de maig | " | " | FADOS I FADES |

Un PALS participat

Els darrers mesos s'han desenvolupat les sessions de debat del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) d'Arbúcies a partir de la proposta elaborada per l'equip redactor. Amb les aportacions realitzades en el marc d'aquestes sessions es redactarà el PALS definitiu que es podrà presentar públicament a principis de la primavera i que dotarà a la vila d'un pla d'actuacions per afavorir la protecció del medi ambient, garantint alhora el progrés social i econòmic de la vila.

Entre els darrers mesos de novembre i gener s'ha desenvolupat el procés de debat ciutadà de les propostes del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS) d'Arbúcies. Amb una proposta de Pla elaborada prèviament per l'equip redactor del PALS, el procés de debat s'ha articulat en forma de 5 sessions de participació que han permès completar les propostes inicials i consensuar els objectius i accions plantejades.

Per a les sessions de debat es van convocar al conjunt dels ciutadans i ciutadanes de la vila, així com de forma específica a les entitats i empreses de la vila. El procés de debat va comptar amb una participació al voltant d'una trentena de persones per sessió, amb la presència del sector industrial, sector educatiu i sanitari, entitats i ciutadans de la vila, i amb un nombre mig d'intervencions proper a la quarantena.

Les quatre primeres sessions es van centrar en el debat de les línies estratègiques del Pla i es van estructurar en forma de sessions

temàtiques, amb una presentació sintètica per part de l'equip redactor de la Diagnosi i el Pla d'Acció, per passar a continuació al debat entre tots els presents. Les aportacions realitzades pels participants s'anaven recollint per part de l'equip tècnic, de forma que es completava a posteriori la proposta inicial del Pla.

La cinquena i darrera sessió, celebrada a finals de gener va consistir en una primera part centrada en el debat de la línia estratègica del Pla vinculada a la participació i educació, i una segona en la que es va presentar la proposta de Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat.

Amb el procés de debat finalitzat, l'equip redactor es troba hores d'ara redactant els documents definitius per tal que el proper mes de març Arbúcies pugui disposar del PALS definitiu, base de la seva Agenda 21 Local. Amb aquesta iniciativa, la vila esdevé pionera en aquest tipus de processos en el context de les comarques gironines, al constituir un dels primers PALS redactats fins a l'actualitat en les nostres contrades.

A continuació es comenta sintèticament els aspectes més significatius que es van comentar en el marc de les sessions de participació.

RESIDUS I ENERGIA

La primera de les sessions es va centrar en les línies estratègiques 4 i 5 del Pla (veure quadre adjunt) vinculades a la millora de la gestió dels residus i la reducció dels consums d'energia i de les emissions de contaminants a l'atmosfera.

Fetes les presentacions de la diagnosi i propostes d'actuació, el debat es centrà especialment en l'àmbit dels residus, amb aportacions molt vinculades a la necessitat de millorar la recollida selectiva dels residus urbans.

Es senyalà com a element general la necessitat de reforçar la informació i sensibilització sobre la recollida selectiva, plantejant l'interès d'informar sobre els efectes positius (ecològics, socials o econòmics) que s'obté, de forma que els ciutadans puguin comprendre i valorar positivament l'esforç que han de realitzar

per implantar la recollida selectiva.

Es comentà també la necessitat d'incrementar la mida de les finestres dels contenidors de recollida selectiva per facilitar-ne el seu ús, així com la millora de la gestió de la recollida per tal d'evitar que s'omplín els contenidors.

La gestió de la matèria orgànica va merèixer una especial atenció dels participants, plantejant l'aplicació de mesures concretes per potenciar-la com facilitar l'accés a bosses de matèria orgànica compostable a baix preu a la població, fer un seguiment continuat i acurat de la recollida selectiva de la matèria orgànica, o fins i tot la promoció del compostatge domèstic en els propis horts del veïnat estalviant així els elevats costos de gestió i garantint l'efectiu reciclatge de la matèria orgànica.

Un altre àmbit d'especial atenció fou els aspectes de la brutícia de determinats punts del municipi. Es comentà així la brutícia actual de les àrees d'aportació de residus, i es proposà l'educació i



21 arbúcies

informació a la població amb plànols informatius de la destinació dels residus, fomentant l'ús de la deixalleria. Així mateix es va destacar la problemàtica de la brutícia existent al rodal de la vila i al voltant de les vies de comunicació i l'interès en realitzar campanyes escolars de deixalles com a element sensibilitzador. Es reclamà també la necessitat d'eliminar els abocaments a la riera al seu pas per la vila, combinant accions de control i sensibilització.

En l'àmbit energètic es va plantejar que considerant l'alt consum energètic de la depuradora, caldria avaluar mecanismes per assolir una reducció progressiva del consum i modificar la seva forma de funcionament.

MOBILITAT I ESPAI URBÀ

La segona sessió, vinculada a la línia estratègica 2 fou especialment participada, fet que reflecteix l'alta percepció existent entre la població sobre les problemàtiques de trànsit, aparcament o soroll de la vila.

Un dels aspectes amb major atenció per part dels assistents va ser l'accidentalitat al municipi. En aquest sentit es va indicar que el nombre d'accidents és molt superior al que mostren les dades recopilades en la diagnosi i disponibles per la Policia Local, i que existeixen punts negres a les carreteres

del municipi. Es va plantejar la necessitat de millorar el control i seguiment dels accidents, i d'altra banda impulsar actuacions per eliminar els punts negres de la vila amb intervencions de millora dels vials i la realització d'actuacions concretes de prevenció per part de la Policia Local com l'aplicació de sal en cas de gelades a l'hivern.

Pel que fa als aparcaments, es va proposar concretament crear aparcaments al carrer per als serveis d'urgència. A més d'aquesta proposta, diversos assistents van opinar, tot i que no sempre de forma coincident, on s'haurien de fer modificacions per millorar l'aparcament.

Respecte al transport públic, i com a resposta a la insuficiència del servei actual, es va demanar una major concreció de les propostes del Pla per tal de potenciar-lo plenament. En relació a la mobilitat a peu, es va demanar la incorporació de mesures que afavoreixin els vianants, millorant l'accessibilitat i eliminant barreres arquitectòniques en l'obra nova feta per l'Ajuntament. Es remarca la manca de respecte dels passos de zebra per part dels conductors, al que s'afegeix la manca de visibilitat en alguns d'aquests passos, i també una greu manca de control de l'excés de velocitat.

Pel que fa a la incidència acústica del trànsit, es va

proposar controlar específicament les motocicletes pel que fa a disciplina viària i soroll, amb actuacions adreçades a l'Institut de Batxillerat, i amb activitats d'educació vial a les escoles. Es plantejà també l'interès que en el moment de la matriculació l'Ajuntament doni un full informatiu sobre la necessitat de passar la ITV, i que a partir d'aquí es multi els vehicles que incompleixin els nivells d'emissió de soroll permesos. Davant la diversitat i importància de les problemàtiques associades a la mobilitat manifestades

durant el debat, es va plantejar l'interès d'elaborar un Pla de Mobilitat pel fet que la solució de les problemàtiques esmentades requereix un plantejament global de la mobilitat a la vila.

AIGUA

La tercera sessió, associada a la línia estratègica 3 del Pla fou la que aplegà major nombre de participants i fins a 48 intervencions per part dels assistents. Una part majoritària d'aquestes intervencions estaven vinculades a aclariments de les conclusions de la



Riera al seu pas per la vila

Foto: AHMA

diagnosi, especialment en relació al nivell d'incidència de les envasadores d'aigua sobre els recursos hídrics de la conca, tant a nivell d'aigües subterrànies com del cabal de la riera. Una de les conclusions és que la informació disponible sobre el conjunt de captacions d'aigua existents a la conca no permet en tots els casos poder fer una avaluació sobre el nivell d'incidència real del consum de cadascun dels sectors (industrial, agrícola i domèstic), i per tant la necessitat d'aprofundir en el coneixement d'aquests aspectes.

Es va indicar el procés d'asseccament de les fonts del municipi, i l'interès en contrastar l'evolució històrica dels consums amb l'evolució de la pluja per tal d'avaluar les tendències que s'estan produint en el cicle de l'aigua a la conca de la riera d'Arbúcies. En aquest

sentit, es proposà vetllar per a l'extensió de l'estudi de recursos hídrics actualment en elaboració a la part Baixa i Mitja de la Conca de la Tordera també cap a la part Alta, de forma que pugui considerar també Arbúcies.

En relació a la riera, es plantejà la necessitat de vetllar per garantir el cabal ecològic a la riera, i de forma específica es comentà l'interès en fomentar el manteniment de l'aigua a les rieres enlloc dels recs. Es proposà també la necessitat de fomentar la reducció dels consums, així com la de vetllar per augmentar el control dels consums d'aigua en el conjunt de sectors. A banda d'aquestes aportacions directament vinculades al vector aigua, es van recollir els següents aspectes més vinculats a medi natural com la necessitat d'atenuar els impactes de l'Eix

Transversal sobre les lleres de les rieres i la necessitat de mantenir neta la riera al seu pas per la vila.

MEDI NATURAL I DESENVOLUPAMENT LOCAL

La quarta sessió es va centrar en la primera de les línies estratègiques del Pla associada al patrimoni natural, i en la vuitena vinculada al desenvolupament econòmic i social.

A l'igual que en les sessions prèvies, una vegades presentades les diagnòs i propostes de Pla, es va obrir un espai de debat en el que els participants van fer arribar les seves propostes, en aquest cas vinculades solament a aspectes de medi natural.

Un primer bloc d'aportacions dels assistents es trobà vinculat a la

necessitat de mantenir i fomentar determinades activitats a l'espai rural municipal que faciliten la preservació de la biodiversitat. Es comentà la necessitat de donar suport al manteniment de població en els sectors rurals d'alçada i s'indicà la importància de l'apicultura com a activitat econòmica especialment important per l'afavoriment de l'agricultura integrada i alhora la preservació de la biodiversitat pel seu paper en la polinització. En aquesta línia també es remarcà la necessitat de tenir un cens de camins estratègics pels quals s'estableixi un manteniment mínim que faciliti la conservació del poblament i l'activitat rural. Per la importància que tenen en la biodiversitat del municipi els ecosistemes fluvials es realitzaren diverses aportacions en relació amb ells com l'interès d'incentivar la realització d'un Pla Especial per a la Riera que afavoreixi la seva protecció efectiva; l'elaboració d'un cens de les basses del municipi degut al seu interès per a la preservació del patrimoni natural, així com el possible desenvolupament de figures normatives que permetin la seva protecció; i la necessitat de mantenir les regueres com a elements que afavoreixen la preservació de la biodiversitat vinculada als sistemes hidrològics. S'identificaren d'altra banda la incidència sobre l'entorn natural de determinades activitats com



Massis Montseny

Foto: Secció Fotogràfica Centre d'Arbúcies

LÍNIES ESTRATÈGIQUES I PROGRAMES D'ACTUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT D'ARBÚCIES

1. PRESERVAR LA BIODIVERSITAT I EL PAISATGE DEL CONJUNT DEL MUNICIPI

- 1.1 Mantenir en bon estat els ecosistemes aquàtics
- 1.2 Impulsar actuacions de millora d'hàbitats i de conservació de la flora i la fauna vinculades a les activitats tradicionals
- 1.3 Prevenir efectes indesitjats a causa de l'increment d'ús social de l'entorn rural
- 1.4 Minimitzar els impactes d'actuacions urbanístiques i de noves infraestructures
- 1.5 Aprofundir en les possibilitats que ofereix el Parc Natural del Montseny per a la millora del medi natural i el desenvolupament socioeconòmic del municipi
- 1.6 Educar els escolars sobre els valors del patrimoni natural del municipi

2. DISMINUIR LA INCIDÈNCIA DEL TRÀNSIT I IMPULSAR UNA MOBILITAT MÉS SOSTENIBLE

- 2.1 Impulsar l'ús del transport públic
- 2.2 Fomentar els desplaçaments a peu i en bicicleta
- 2.3 Impulsar formes urbanes que redueixin les necessitats de desplaçament
- 2.4 Promoure bons hàbits en la mobilitat
- 2.5 Disminuir el soroll originat pel trànsit
- 2.6 Prevenir els accidents de trànsit
- 2.7 Ordenar el trànsit i reduir l'ús del vehicle privat dins la vila

3. DISMINUIR EL CONSUM D'AIGUA I MILLORAR EL SANEJAMENT DE LES AIGÜES RESIDUALS

- 3.1 Reduir el consum i millorar la gestió de l'aigua dels diferents sectors d'activitat
- 3.2 Millorar el sanejament de l'aigua
- 3.3 Impulsar la gestió integral dels recursos hídrics

4. FOMENTAR LA MINIMITZACIÓ, REUTILITZACIÓ I RECICLATGE DE RESIDUS

- 4.1 Potenciar la gestió eficient dels residus municipals
- 4.2 Millorar la gestió dels residus industrials

5. OPTIMITZAR ELS CONSUMS ENERGETICS I REDUIR LES EMISSIONS CONTAMINANTS A L'ATMOSFERA

- 5.1 Optimitzar el consum energètic de l'administració municipal i avaluar la qualitat atmosfèrica del nucli urbà
- 5.2 Reduir el consum d'energia del sector domèstic i promoure l'ús d'energies renovables
- 5.3 Reduir el consum d'energia a les indústries i incrementar els controls dels contaminants atmosfèrics

6. POTENCIAR LA GESTIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL I L'AMBIENTALITZACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL

- 6.1 Reforçar els recursos humans assignats a la gestió ambiental i incrementar la coordinació

6.2 Potenciar la integració de criteris ambientals en el funcionament de l'administració local

- 6.3 Impulsar les bones pràctiques ambientals en espais públics
- 6.4 Prevenir i controlar els factors de risc ambiental per incrementar la seguretat i protecció a la població
- 6.5 Millorar el control sobre les activitats del municipi.

7. EDUCAR EN ELS VALORS DE LA SOSTENIBILITAT I PROMOURE LA IMPLICACIÓ DE LA POBLACIÓ EN EL DESENVOLUPAMENT DE L'AGENDA 21 LOCAL

- 7.1 Fomentar la participació de la població i agents socials i econòmics locals en la implementació i seguiment de l'A21 Local
- 7.2 Promoure l'educació per al desenvolupament sostenible
- 7.3 Afavorir l'accés a la informació ambiental
- 7.4 Impulsar l'agermanament de les Agendes 21 Locals de Figui i Arbúcies i el desenvolupament d'activitats vinculades

8. IMPULSAR EL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC I SOCIAL AMB CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

- 8.1 Afavorir el benestar i cohesió social
- 8.2 Impulsar el desenvolupament turístic de la vila basat en el patrimoni natural i cultural local
- 8.3 Millorar el paisatge urbà

la utilització de verins en la caça furtiva, així com l'ús generalitzat de balins de plom, fet que ocasiona problemes de contaminació del medi; l'impacte de l'Eix Transversal sobre les aigües subterrànies i la connectivitat entre el

Montseny i les Guillerries. Finalment, en l'àmbit de les propostes d'educació, estudis i informació sobre l'entorn es plantejà l'interès de potenciar l'educació respecte els mites populars erronis del funcionament del medi natural que

incideix negativament sobre la preservació dels valors naturals i la fauna; la necessitat de potenciar la senyalització dels camins que disminueixi l'impacte dels visitants sobre el medi (en evitar la seva dispersió pel territori) i alhora faciliti

i potencii la pròpia activitat turística; i l'interès d'elaborar una guia d'arbres monumentals i d'interès especial que permeti la seva preservació.

DAVID PON
MINUARTIA. *Estudis Ambientals*

Educar en valors (i 2)

Els valors de la vida en societat

En el darrer número us presentàvem la primera part de la xerrada que l'Educador Joan Surroca va fer a Arbúcies, convidat per l'AMPA de l'IES Montsoriu. Tot seguit podreu llegir el que ell avançava com les quatre grans regles d'or que cal tenir en compte, a partir de l'estimació, la intuïció i els sentit comú que es tenen com a pares i mares.

1. EL VALOR DEL PENSAMENT, DEL DUBTE I DE LA RECERCA

Cal desvetllar la capacitat de pensar, de raonar, de dubtar, de no instal·lar-se en la certesa, d'estar en un estat d'ànim encuriolit, de tafanejar, de cercar, de no plantar mai la tenda. Saber sorprendre's dia a dia fins el darrer alè de la vida. Saber acceptar el nou que ens arriba quan el nou és bo i saber rebutjar el nou quan és, o ens sembla, negatiu. I això no us ho dic perquè ho comenteu mai amb els vostres bordegassos, això heu de treballar-ho, viure-ho. Si no en sabeu, ho assageu.

Educar en un estat d'ànim encuriolit, sorprendre's dia a dia durant tota la vida

En un món plural, sense fronteres, coneixem moltes maneres de ser i moltes maneres d'estar en el món. És practicant aquests valors que educarem, exposant els nostres dubtes, interessants per les seves coses, les novetats que ells dominen i nosaltres ignorem. Tan dolent és pensar que és fàcil trobar un ordre de valors

vàlid per a tothom, sempre i arreu, com no adonar-se que podem treballar en la recerca dels valors vàlids per a un mateix, ara i aquí. Els valors són canviants. Com a la borsa hi ha valors en alça (en aquests moments la tolerància, la recerca de felicitat, el temps lliure són valors estimats, en alça); també hi ha valors a la baixa (la transcendència, l'esperit utòpic i el treball són valors que van a menys). Són diferents també segons l'espai: el poc valor que aquí donem a la gent gran és ben diferent de la valoració que tenen a molts dels països empobrits. A l'hora d'educar en valors no confonguem valor i norma. Una cosa són les normes i l'altra els valors. Les normes són per a l'adaptació social. Els valors per a l'adequació, per a l'equilibri psicològic personal. Podem trobar individus adaptats-adequats, adaptats-inadequats, inadaptats-adequats i inadaptats-inadequats. Us convido a pensar-hi.

2. EL VALOR DE LA LLIBERTAT

Sereu uns pares molts reeixits, podreu estar més que cofois si el vostres fills, al final del procés educatiu, estan orientats suficientment com per tenir un projecte de vida (un projecte de vida sempre revisable, sempre millorable), que s'ha de traduir en una manera de ser personal i una forma de saber estar en societat. I així, preguntareu, quan ha de passar? Doncs al final de l'etapa de febrada que sol aparèixer aproximadament entre els 12-13 anys i acaba (habitualment de manera feliç) entre els 17-18 anys. En aquesta edat (amb petites diferències segons el sexe i altres variables, uns pares han de tenir la valentia de reunir solemnement, el noi o la noia i dir-li: Maria o Pere, acabes de complir una edat prou madura com perquè, a partir d'ara facis allò que creguis que has de fer. No ens vinguis mai més, t'ho demanem per favor, a preguntar-nos si pots fer això o allò, si t'autoritzem a anar ací o allà. Tu mateix, tu mateixa, ets prou gran. A partir d'avui t'agrairem

que canviis el llenguatge i, en tot cas, ens preguntis: Mare, o pare, que et sembla? què faries tu? et demano consell. Si ens ho permetes, nosaltres també et demanarem consell a tu? Us recomano que quan feu aquest número el feu ben asseguts i que no us tremoli gens la veu. Heu de ser prou fermes com perquè sigui el vostre Pere o la Maria els que sentin el tremolor de cames i un *cangueli* ben lluny de la reacció festiva que us esperàveu... Creieu-me, no falla!

Posar els fills sobre la responsabilitat de decidir els farà més responsables.

Treure als fills la possibilitat de queixa i posar-los a sobre la responsabilitat de decidir, us donarà la sorpresa de veure'ls més responsables que mai i desitjosos que els maneu per protestar unes vegades i sempre per culpabilitzar-vos si la jugada que proposeu no surt bé.



Però no! La cosa ha de ser seriosa. Volen sols. Us haureu passat 18 anys i 9 mesos assajant aquest vol. No pot venir de cop i volta. És un procés continu i els valors que eduquem, a través de la nostra praxi, a partir de les nostres autoritzacions i prohibicions, han de ser graduals. A un infant de pocs anys no li vingueu amb dubtes, no li digueu que tot és gris, que tot és relatiu, que tot està permès. No us entendrà. No ha de fer por donar pautes ben segures per estructurar la seva personalitat. És a mesura que passaran els anys que s'han d'introduir els matisos, els dubtes, la complexitat de la vida, els espais de llibertat... Si actuem com a pares i no amb jerarquitzacions, amb autoritat i no autoritarisme, arribarà el moment feliç de donar el passaport del vol lliure, sempre arriscat, però meravellós, bell. Quin regal més fantàstic ens pot oferir la vida que el d'observar que no simplement hem parit una criatura, sinó que hem fet una persona, un ésser humà que haurà après el valor de la llibertat?

3. EL VALOR DE LA VIDA

Trobo molt encertat el pensament d'Albert Camus quan diu: No s'ha de tenir vergonya de viure. Quantes persones desprecien la seva vida? Jo aposto clarament pel valor del realisme esperançat, per saber trobar

la part positiva de les situacions, pel sentit de l'humor, per gaudir de tot allò que realment val la pena (que és el que no podem pagar amb diners). El valor de l'autoestima. Per què sempre estem a sobre dels nostres educands amb aquells aspectes més negatius de la seva personalitat? A parer meu, buscar la perfecció aferrissadament és un contravalor, pot esdevenir una patologia. Les persones som persones, no robots ni déus. Millorar sí, ser perfectes: no gràcies.

Procurar un equilibri entre les necessitats de tipus material, sensible, psíquic i espiritual

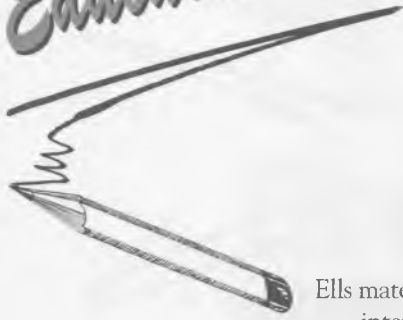
Tots els vostres fills i filles tenen tants aspectes positius (per descomptat molts més que pas de negatius) que potser mai els heu dit! Parleu, si us plau, del que els surt bé amb afecte, amb atenció, amb ganes de passar una estona parlant-ne. I quan neixi un conflicte és un moment fantàstic per aprofitar-lo i tractar-lo a fons per resoldre'l de manera que tant els fills com els pares en surtin satisfets. Així practiquem els valors, no ens limitem a predicar-los. Valorar la vida és saber ser. I per ser, segons el psicòleg Abraham Maslow, cal un perfecte equilibri entre les necessitats de tipus material, sensible, psíquic i espiritual.

Si vosaltres, pares, actueu com a homes-dones radar, tindreu fills radar. Si us veuen persones brúixoles, teniu molts de números de tenir fills brúixoles. Les persones brúixola són les que tenen un nord, cerquen un camí, avancen sense arribar mai, però avancen. Els homes-dones radar són els que es guien per la ressonància de les seves actuacions. Els preocupa sobretot el que d'ells pensen els altres. El neguit no està en el ser sinó en el semblar i, més encara, en el semblar tenir. El semblar ens fa perdre el nostre control, depenem de la subjectivitat dels altres. L'autorealització dels vostres fills, també de la vostra, és impossible a partir de l'ètica del semblar.

4. EL VALOR DE LA SOCIETAT

Viure és conviure. No sé si és possible que una persona aprengui el difícilíssim art de conviure sense tenir uns referents. Aquests referents poden ser algú de la mateixa família, un mestre, algun conegut... Algú que amb el seu saber estar engresqui el jove, en el moment de sortir del seu estat larval, a atrevir-se a sortir del seu jo per convertir-se en nosaltres. Hi ha interessos poderosos per imposar la idea del no hi ha res a fer, per mantenir l'ésser humà sense els valors de la creativitat i de la cooperació. Ens dauren la píndola per mantenir-nos

en una esclavitud daurada. Purpurina pura! No hi ha res més reaccionari que aquest pessimisme que ens té a tots quietos, conformistes, conservadors. No hi crec amb aquest missatge-droga. Ja Kropotkin, amb encert, demostrava que la veritable evolució no es produeix mai per la lluita violenta dels uns contra els altres, sinó per l'ajuda prestada mútuament. Biòlegs i antropòlegs han demostrat la viabilitat d'aquesta idea. Les persones necessitem les persones. Sense cooperació les persones no madurem. És l'aprenentatge social negatiu i la frustració per no aconseguir les promeses de la nostra societat materialista el que porta a l'agressió violenta. Animeu-vos a parlar amb els vostres fills, i també a actuar en conseqüència, segons el valor de la utopia com a manera d'estar al costat dels oblidats, dels ningú, dels febles, dels socialment perdedors. La utopia està renyida amb l'aplaudiment exagerat del guanyador i l'oblit dels perdedors. Gingrich, el polític republicà dels EUA, ho diu sense embuts: A les escoles cal emfatitzar la figura dels números u. El president Ford es dirigia als membres de l'equip olímpic dient-los: És millor morir que viure derrotat. Gingrich i Ford són uns insensats perquè estan semblant infelicitat, frustració i agressivitat i la conseqüència directa és un augment de la delinqüència i de la inseguretat ciutadana.



Els mateixos han intentat donar solució al desordre sembrat amb la construcció de noves presons, més policia i l'aplaudiment de la pena de mort. Qui sembla trons recull tempestats. Si parlem de valors pels nostres vailets ens hem de preguntar: em preocupa la societat?, faig alguna cosa per millorar-la?, estic a l'ajuntament del meu poble?, en algun sindicat?, en un partit polític?, en una ONG?, en algun servei per a la comunitat? em preocupa la pau, la justícia, les desigualtats, el deute extern, l'ecologia, els drets

humans...? Ningú de nosaltres pot passar aquest examen prou airós: qui no es preocupa de res, si vol educar en valors, s'haurà de preocupar; qui ja es preocupa s'haurà de moure; qui ja es mou s'ha de comprometre; qui ja estigui compromès se l'ha de jugar... una radiografia social no hi ha ningú, amb consciència, que l'aguanti sense rebel·lar-se. Menys discursos als nostres adolescents i més compromís per part nostra. Estem a la flor de la vida per gaudir-la, però també per compartir-la. Educar no és res més que tenir fe en la persona que s'educa. Valoreu i trebal·leu

Menys discursos als nostres adolescents i més compromís per part nostra

els vostres fills tal com són: tots, sense excepció, estan esperant que els valorem per allò que ja són: persones solidàries amb un potencial increïble per participar activament a favor de causes nobles. Nosaltres som qui els espatllem quan els fem discursos però alhora observem que en realitat ens preocupa més el lloc que han quedat en una cursa que si s'ho han passat bé. Quan comproven que estem més atents a la nota d'un examen que a les seves actituds de noblesa. Anims doncs, perquè per educar en valors no ens cal cap títol, ni passar cap

examen, ni haver triomfat. Ens cal només coratge per saber reconèixer que sovint perdem els dies i malgastem la vida. Estiguem contents perquè encara hi som a temps i, avui, en arribar a casa els podrem dir: Perquè t'estimo molt: parlem-ne! I també sempre actuarem amb la delicadesa pròpia de qui està en el terreny de la incertesa, amb el gust de qui és lliure, amb la felicitat de qui gaudeix de la vida i amb el compromís que requereix esdevenir solidaris.

JOAN SURROCA I SENS
Educaor

MATEMÀTIQUES FORMADORES I DIVERTIDES

UNA ALTRA FORMA D'APRENDRE GEOMETRIA

Hem deixat enrere el 2000 i amb ell l'Any que la UNESCO havia declarat com a Internacional de les Matemàtiques. Per això hem pensat que era un bon motiu publicar un article sobre l'aprenentatge de la Geometria i reflectir la participació en activitats prèvies a la Olimpíada matemàtica. Serveixi, doncs, aquesta mostra de reconeixement al treball diari que es va realitzant al marge de celebracions.

Al cap de poques setmanes d'haver concluint l'any internacional de les matemàtiques semblaria el moment oportú per fer-ne una valoració i per crear un àmbit públic de debat entre els ensenyants i la comunitat educativa en general. No és pas que els "anys internacionals" siguin la pedra filosofal de res ni aportin grans solucions renovadores en els àmbits afectats, però sí que són els marcs que permeten que es vagin creant espais de debat

i de reflexió col·lectiva a partir de materials publicats, mostres, seminaris, jornades, etc., els quals proliferen més i s'activen en major mesura. Sovint es fa evident i necessària la participació dels ensenyants en cursos i altres espais de formació en l'àmbit de les matemàtiques. Baixant ja al terreny de la concreció, la pràctica totalitat dels professors de l'escola pública hem assistit durant 2 anys a un seminari de matemàtiques que s'ha realitzat al propi centre.

Hem comptat amb la inestimable ajuda d'un formador, en Lluís Segarra –autor de nombrosos treballs i materials didàctics en l'àmbit de les matemàtiques–, amb les idees ben clares de com s'han d'ensenyar i aprendre les matemàtiques. Les sessions realitzades al llarg de dos cursos escolars ens han permès viure i veure les matemàtiques des d'un altre punt de vista. Cada vegada més s'ha de tendir a una matemàtica manipulativa i menys a una



PARTICIPACIÓ ARBUCIENCA A LES PROVES CANGUR

En el marc del 2000, Any internacional de les matemàtiques un grup d'alumnes de segon cycle d'ESO de l'Ies Montsoriu van participar a les PROVES CANGUR organitzades per la Societat Catalana de Matemàtiques, filial de l'Institut d'Estudis Catalans. Les activitats es van fer a l'IES de Santa Coloma de Farners i hi van participar N. Bamala, A. Majua, E. Campillo, M. Magallón, C. Pastells, D. Sala, S. Nadal i A. Cardenal, acompanyats pels professors J. Planchart i E. Llohis. L'AMPA va subvencionar la participació dels alumnes.



Jornada a Santa Coloma de Farners

Foto arxiu IES Montsoriu

matemàtica d'explicació oral i de llibre. No estem pas dient que s'hagi de deixar de banda la inevitable memorització de determinats aprenentatges o l'ús tradicional de la pissarra, sinó que cal integrar aquestes tècniques en un marc d'aprenentatge que sigui més significatiu per als alumnes, que comporti per aquests viure físicament les matemàtiques, adquirir habilitats i destreses a partir de la realitat física i vivencial i, tal com dèiem, a partir de la manipulació dels materials matemàtics. Dins el camp de les matemàtiques, l'espai en què es permet treballar amb un ampli ventall de material manipulatiu, i que és evident que ha d'evolucionar, és la geometria. Els llindars dels avenços tecnològics i

professionals ens porten cap al desenvolupament d'unes capacitats geomètriques espacials que ens permetin donar resposta personalment i col·lectiva als reptes del present i del futur. Cal doncs, tendir a deixar l'ensenyament de la geometria damunt del paper i amb models estereotipats que els alumnes només reconeixen quan els veuen dibuixats tal com els han après, per passar a una geometria polièdrica, de volums, més pràctica i relacionada amb la realitat que ens envolta. Per portar a terme aquesta nova metodologia de la geometria cal començar a Educació Infantil presentant als alumnes objectes de la vida quotidiana i de volum (pilotes, caps, pots,...) Els alumnes manipulen aquests

objectes i els representen en la seva globalitat però sense destacar-ne les característiques: costats rectes, plans, corbes... Al llarg de la seva escolaritat aniran trobant els diferents elements geomètrics segons el seu nivell maduratiu i així ampliaran els seus coneixements de costats, vèrtex, superfícies, perímetres, diagonals, girs, simetries, desplaçaments, figures equivalents... Actualment es troben al mercat materials molt engrescadors tant pels alumnes com pels mestres que, a partir de les tres dimensions del volum, ajuden a entendre i a treballar la geometria. Amb el **creator** es poden desplegar i plegar figures que generen superfícies; el **tangram**, les **tessel·les** i els **pentominos**

ens permeten adquirir el concepte de superfície i calcular àrees i perímetres igual que amb el **geoplà** que, a més, permet treballar angles i vèrtex. Per representar les figures en perspectiva ens servirem del **cub soma** o bé del **multilink**. Cal remarcar, però, que junt amb tot aquest material no ens hem d'oblidar del regle, el compàs, el semicercle... eines útils i clàssiques que ens han ajudat a tots a aprendre la geometria. Confiam que amb aquest nou ventall de possibilitats i d'activitats, les nenes i els nens s'adaptin a les noves exigències matemàtiques que se'ls plantejaran, ben segur, en la seva vida adulta.

CLAUSTRE DEL
CEIP DR. CARULLA

BREUS DEL COL·LEGI VEDRUNA

El mes d'octubre el Claustre de Professors començà un curset d'internet, els de 5è van participar a les activitats de Viu el Parc, es varen fer les activitats de La castanyada i la meitat del Claustre assistí a un intercanvi d'experiències de tots els Vedruna de Catalunya a Palamós.

El mes de novembre el Dr. Burcet va fer una conferència sobre l'esquelet i la musculatura als alumnes de 4t; s'inicià el funcionament d'un Equip Psicopedagògic particular per complementar el ja existent de l'EAP; els alumnes de 3r a 6è visitaren, a la Gabella, una exposició sobre els Rius, guiats per un monitor; un grup de vint-i-dos mestres dels Col·legis Vedruna d'Aragó, Navarra i País Basc visitaren la nostra escola; els alumnes de 6è van pujar al cim de Les Agudes des del Convent; classe pràctica de com rentar-se bé

les dents de la Judit Riera als alumnes de P-3; visita de l'equip provincial de les Vedrunes al nostre centre; jornada de reformes i pintura de diferents llocs de l'edifici escolar per l'AMPA amb la col·laboració del Claustre; preparació d'una trobada de convivències de 6è a Caldes per endegar la Campanya d'Ajut a les escoles Albaneses i, finalment, el 30 de novembre, celebració del Dia Mundial de l'Esport per la Pau amb la confecció d'un gran mural, concentració, lectura d'un manifest i marxa per alguns carrers de la vila.

El mes de desembre es va fer un concert de nadalles a l'església parroquial per part de tots els alumnes de la Llar d'infants i del Col·legi; el Diari de Girona va venir a fer-nos una entrevista i a fotografiar tots els grups d'alumnes per a una propera edició del suplement Aula; i el darrer dia, Missa



Concert de nadalles.

Foto: Garriga

de Nadal a l'església del col·legi amb acompanyament musical per part dels alumnes de sisè que també varen fer una cantada de nadalles als avis de l'Hospital, arribada del Patge reial i recollida de cartes, a la tarda, cagatió —els més petits— i intercanvi de regals amb l'amic invisible.

Informació de RAMON REYERO,
director del Col·legi Vedruna.



GUATEMALA: El temps continua

La passada tardor Marcos Ramírez, alcalde del municipi guatemalenc de Playa Grande i exponent de la població indígena, va visitar-nos. En la seva xerrada a Arbúcies va compartir la seva experiència de resistència a la repressió soferta durant dècades per l'estament polític i militar del país. Així mateix, també va parlar-nos de les dificultats i esperances que viu des de la seva nova feina com a alcalde. Ens ha semblat que, aprofitant aquesta visita i la de Rigoberta Menchú a l'estiu, aquesta era una bona oportunitat per explicar una mica la història d'aquest país.

DIES I NITS DE GUERRA

Des de l'arribada dels qui creien haver descobert les Índies amb la veritat de Déu i la vida, passant, el 1821, per la independència aconseguida per les èlites del país, com en les diferents constitucions implementades podem observar a Guatemala algunes evidències: el racisme, la injustícia estructural, el tancament dels espais polítics-

L'alcalde Marcos Ramírez.

participatius, i la violència provinent de l'aparell estatal.

En resum ens trobem en una zona cultural, convertida en un país, que fa segles lluita contra ella mateixa, contra els exclosos, la població empobrida i la població maia.

"Pues nosotros, como guatemaltecos, somos descendientes de los Mayas, innegablemente, y conocemos nuestra historia muy a fondo. Y así mismo conocemos las falsas historias que nos han impuesto, historias llenas de

mentiras, impuestas por los ricos y sus gobiernos para que sigamos a su servicio. En cambio, conociendo nuestra historia real comprendemos cómo y por qué hemos llegado a estos momentos que estamos viviendo". Cristóbal

Les variables que ens porten a intentar analitzar els cruentos enfrontaments de gairebé 40 anys de guerra civil al país no són fàcils d'esboçar. En primer lloc, hem de situar-nos en el marc de la Guerra Freda (on els EUA varen donar suport a l'aparell estatal en l'àmbit estratègic i militar). Per una altra banda, hem de col·locar-nos en

l'assessorament i expansió de la doctrina marxista en els sectors de les guerrilles sorgides a finals dels 50 per part de la revolució urbana i que s'estengueren a la resta del país. *"Tanto cortar el café y no es de nosotros, y en el Ixcán hay tierras. Mejor cambiar el pensamiento y nos decidimos". Domingo*

I tampoc podem oblidar l'activitat d'una part de l'església progressivament

més compromesa amb els exclosos, pobres i marginats que fou donant espai a una nova reflexió sobre la teoria de l'alliberament. *"En cambio él (un capellà) nos hizo conscientes de que tenemos la misma dignidad y derechos, que para Dios no hay distinción de raza, color, pues ya sabíamos que estaba acusado de guerrillero, y lo mismo que todos nosotros, éramos tratados en igual manera. Me dan ganas de llorar al contar esta historia tan triste, pero a través de todo se nos desarrolla nuestra historia".* També cal tenir presents els diferents grups polítics, així com sectors de creixement econòmic que varen sorgir amb interessos propis i els sectors de la població que lluitaven per aconseguir transformacions profundes econòmiques, polítiques i culturals, que formaven part d'un entrellat d'interessos, pactes i forces a voltes oposades, a voltes aliades.

Segons l'informe presentat al 1999 per la Comisión para el Esclarecimiento



1 La CEH fou un organisme sorgit dels Acords de Pau i creat per Nacions Unides. La seva tasca fou l'elaboració d'un informe que recollís les violacions dels drets humans comeses durant el període d'enfrontament armat.



Histórico¹ (CEH) durant l'enfrontament armat d'aquest segle (del 1962 a 1996, encara que els preàmbuls i les conseqüències vagin més enllà d'aquest temps cronològic) es van registrar 42.275 víctimes mortals (el 83% eren maies). Però s'han d'afegir a aquestes víctimes, les més de 150.000 persones desaparegudes i els milers que varen refugiar-se a Mèxic o que varen haver de desplaçar-se dels seus llocs d'origen. En un 93% els responsables de les violacions als drets humans foren les forces de l'estat i els grups paramilitars (vinculats a sectors militars, l'oligarquia terratinent, als industrials emergents...). Cal no oblidar el paper dels EUA i la CIA, que donaren suport activament als progressius governs militars.

ENMIG DE TÒT, LA POBLACIÓ CIVIL

Des que el primer grup insurgent (MR-13) inicià l'activitat militar, els discursos populistes i anticomunistes, els canvis de govern i cops d'estat es succeïren. Des de 1958 fins a finals de 1996 amb la signatura dels Acords de Pau, hi hagué 14 governs al país (dels quals 10 caps d'estat han estat generals o coronels). La creixent mobilització social i

oposició política des del 1978, coincidí amb la creixent, desproporcionada i repressiva resposta de l'Estat que es sustentava en: la doctrina anticomunista, la formació de comissionats militars, l'ampliació dels efectius militars, la proliferació dels esquadrans de la mort, la desaparició selectiva de líders polítics i religiosos, activistes sindicals, estudiantils i comunitaris. Però el punt àlgid d'aquest estat repressor el trobem el 1982 amb les grans massacres de comunitats senceres i la política de "tierra arrasada".

El moviment social organitzat, l'oposició política, el sector religiós, així com tota l'organització comunitària d'arrels maies quedà atravesat per aquestes dècades de morts i desplaçaments forçats. "Lo primero que pasó, cuando se vio venir la represión del ejército, porque el ejército ya estaba quemando casas y matando gente, es que algunos se fueron a la montaña inmediatamente."

Des de 1985 hi ha una nova constitució i governants civils al país. El 1996 la guerrilla i el govern d'aleshores firmaren els Acords de Pau, mitjançant els quals s'arribava a una sèrie d'acords que calia implementar arreu del país. S'obria, doncs, una nova etapa de "llibertat" i de pau, encara que l'actualitat no sembla tan esperançadora.



"...EN ALGUN LLOC DEL MON HI HA D'HAVER UN TRIBUNAL QUE CONDEMNI EL GENOCIDI"

Aquestes eren les paraules de Rigoberta Menchú Tum en assabentar-se, fa uns dies, que l'Audiència Nacional a Madrid havia ordenat que s'arxivés la

denúncia interposada per la premi Nobel de la Pau el passat 2 de desembre de 1999.

Menchú Tum havia presentat a la justícia espanyola una denúncia per tal de jutjar els delictes de genocidi, terrorisme i tortures comesos a Guatemala entre 1962 i 1996. Aquests delictes involucren a 8 alts càrrecs, entre els quals destaca el general Efraín Ríos Montt (cap d'estat entre el 23/03/82 i el 8/08/83). La resolució de l'Audiència es basà en què només en cas que la justícia guatemalenca rebutgés



portar aquest cas podria la

justícia espanyola assumir el procés.

I anant ara uns mesos enrere, el passat 14 de gener del 2000 va prendre possessió com a president de Guatemala, després de guanyar les eleccions presidencials, Alfonso Portillo, representant dels poders fàctics del país, i va ser nomenat president del Congrés Efraín Ríos Montt (del mateix partit) i que gaudeix d'immunitat política pel càrrec que ostenta.

Durant el discurs d'investidura, el president parlà de cinc pilars d'actuació pel futur:

- Consolidació de la democràcia i la reconciliació (Acords de Pau).
- La descentralització del poder
- Reforma econòmica per a recuperar un creixement sense privilegis econòmics
- Posada en marxa d'un programa per extirpar les extremes desigualtats socials.
- Decidida lluita frontal contra la impunitat i la corrupció.

Totes aquestes propostes s'han quedat en l'aire. Avui en dia, i passat gairebé un any, cap d'aquests "cinc grans pilars" ha començat a posar-se en marxa. A més, al llarg d'aquests darrers mesos s'ha anat veient, p.e, com el general Ríos Montt va acumulant poder polític en detriment del president de l'executiu, que ha perdut

LES ARRELS DE LA MAJORIA SILENCIADA

Guatemala és el país més indi d'Amèrica. L'únic d'Amèrica Central amb una població de majoria índia: prop de cinc milions de persones, d'un total de nou milions. Són els fills de l'antiga cultura Maia, present en aquelles terres com a mínim des de l'any 3113 abans de Crist. Eren arquitectes, astrònoms, polítics, lingüistes,... impecables. Amb els anys i alguns punts d'inflexió en la història -un d'ells l'any 1524 quan els soldats (i sacerdots) espanyols van entrar i massacrar el 75% de la població-, els indis, anomenats també indígenes, han esdevingut pagesos, artesans, peons agrícoles, comerciants, soldats... i des de fa alguns anys, una petita minoria ha aconseguit treballar a l'administració pública, l'ensenyament o l'església, sense renunciar a la pròpia identitat. Tanmateix, bé sigui per raons econòmiques, polítiques, eclesiàstiques o militars, segueixen exclosos del poder.

La societat índia ha oposat sempre una resistència admirable a les temptatives de destruir-la o reduir-la, mantenint més d'una vintena de llengües maies i el conjunt del sistema de símbols, creences i ritus que constitueixen la tradició. Aquesta tenacitat els ha permès integrar molts elements de la cultura occidental i, alhora, conservar, reelaborar i desenvolupar una identitat pròpia i present arreu del país. I tot plegat malgrat períodes tant o més cruentos que l'època colonial.

Ha hich' te kuj le jaltic ahou. Així és la vida, diuen. Sembla ser que els humans ho fem així per a créixer. Tanmateix, especialment als occidentals, ens costa veure que som en un cercle i que, per tant, la història es repeteix. En Marcos Ramírez n'és una mostra. L'inici d'un altre punt d'inflexió. Els maies d'ara, com els d'abans, tenen tot el temps del món. A nosaltres sempre ens en manca.

credibilitat i poder. Enmig d'aquest context polític la situació del respecte dels drets humans

s'ha deteriorat enormement en els darrers mesos. S'ha incrementat de manera notable la llista d'assalts a

oficines, amenaces, desaparicions i assassinats contra les organitzacions de la societat civil.





En altres temes importants tampoc hi ha hagut grans canvis. No s'han produït avenços en el tema del cadastre ni tampoc en el tema del pacte fiscal, importantíssims per tal d'avançar en el tema de la repartició de la terra i de major equitat en el pagament dels impostos, respectivament. Enmig d'aquest panorama l'esquerra està més dividida que mai. Alvaro Colom, qui va liderar una coalició d'esquerres, on hi havia l'antiga guerrilla, va dimitir com a conseqüència de diferències internes. Així, l'esquerra guatemalenc no surt de la crisi que pateix des de fa mesos, ha perdut molta força i la seva feina d'oposició política és dèbil.

QUÈ CAL ESPERAR?

Avui en dia, el marc internacional amb la caiguda del bloc soviètic, així com el neoliberalisme imperant als països del Sud exporta també un nou tipus de violència i, per tant, reptes diferents, que obren noves preguntes. Com pot haver-hi justícia en un país que conserva estructures i personatges del passat? Serà Guatemala el proper país a incorporar-se al Tractat de Lliure Comerç seguint les passes de Mèxic? Què passarà amb la quantitat de sectes religioses que hi ha a tantes comunitats del país? Com la població pot

AGENDA LLATINOAMERICANA I MUNDIAL

El divendres 17 de novembre a la Llar de Jubilats es va fer la presentació de l'Agenda Llatinoamericana i mundial 2001 a Arbúcies. L'acte el va iniciar Mn. Josep Barcons que va remarcar algunes de les idees dels articles inclosos entre les seves planes. Tot seguit el Grup Tornaveu va fer el recital Drets Humans i poesia, donant lectura als articles de la Declaració intercalant-hi poemes de Miquel Martí i Pol. Després d'una breu presentació del mapa de Peters, que vol fer-nos donar una mirada més solidària al món, l'acte va continuar amb una xerrada col.loqui amb el tema: *Nicaragua en el món, avui*. Va ser moderada per Edmon Ribatallada i hi varen participar Carolina Acuña i M. Lily Calero, arqueòlogues de la Universitat Nacional Autònoma de Nicaragua que feien estada amb una beca per estudis a Catalunya. També hi col.laborà Lluís Planchart de SOARPAL que tornava com a observador a les darreres eleccions celebrades a Nicaragua.

La novetat de l'Agenda d'enguany és que, des de Llatinoamèrica, esdevé mundial. Com diu Pere Casaldàliga a la introducció: *Ara s'ha de dir, amb un realisme que no pot desmentir l'esperança, que ens salvem mundialment o mundialment ens enfonsem. Ningú, cap país pot salvar-se aïlladament. Cal doncs, lluitar per les grans Causes de la Humanitat: la Terra, l'Aigua, l'Aliment, la Salut, l'Educació, la Llibertat, la Pau, la Democràcia (una altra democràcia, una altra), tots els Drets Humans i els Drets dels pobles, la Vida, en fi.*

En aquest context, Catalunya i Nicaragua, Palacagüina i Arbúcies no en són illes sinó que són dues realitats amb vincles d'agermanament que creixen i s'aporten valors mútuament per viure i escampar alternatives més justes a l'actual sistema econòmic i cultural dominant.

JORDI PUJADAS



Grup Tornaveu.

Foto: AHMA



Col.loqui.

Foto: AHMA

controlar la implementació d'uns Acords de Pau que no coneix? A qui pertanyen les grans firmes econòmiques del país? Els grups d'esquerres debilitats i escindits van aglutinant forces? De quines fondàries provenen les veus maies? Com s'escolten els seus crits d'igualtat i justícia en el propi país i en les nostres latituds?

"Cada hermano que se muere, cada hermano baleado, cada hermano masacrado es fuerza para nosotros para seguir luchando. Es así que de ninguna manera nos hemos hecho para atrás. Hemos sabido muy bien que en realidad la tierra nos pertenece, la tierra de Guatemala es de nosotros y esta es una de las razones porque estamos luchando

ahora. Estamos aquí aguantando esta vida, pero tenemos la esperanza en que al lograr nuestra liberación vamos a tener nuestras tierras. Eso buscamos." Testimoni d'un refugiat a les muntanyes del nord de Guatemala.

F. AYMERICH
G. CARBONELL
LL. NOGUER

ARBÚCIES I LES SEVES

El volum, el pes i la toxicitat de les deixalles que generem augmenta amb el grau de desenvolupament de la nostra societat. La manera com, des de mitjans del segle passat, estem produint i consumint productes, fa que cada vegada més comprometem la nostra salut i la del medi ambient. Les administracions saben que ja no poden ignorar per més temps la problemàtica derivada de les deixalles que produïm. Així ho demostra el fet que tant la reglamentació internacional com l'estatal i la catalana són cada vegada més exigents pel que fa a la gestió dels residus. Tot i que el gran volum de residus i també els més perillosos es produeixen fora de l'àmbit domèstic, és important que el ciutadà comenci a tenir consciència de la situació a partir de la problemàtica generada en el seu l'àmbit local. Es calcula que a l'Estat Espanyol es produeixen prop de 300 milions de tones de residus de tot tipus, un 5% dels quals corresponen a residus urbans. A Catalunya amb un percentage similar es produeixen anualment més de 3 milions de tones de residus municipals ordinaris. D'aquests, es calcula, que només es recupera de forma selectiva el 5% dels residus, la resta es crema o va a parar a abocadors.

LES ESCOMBRARIES JA NO SÓN EL QUE EREN

Fa 50 anys els arbuciencs llençaven les escombraries en galledes de zenc o en caixons de fusta que deixaven fora al portal.

L'escombriaire passava casa per casa i anava buidant les galledes en un carro tirat per un cavall. Al darrera hi duia penjada una carbassa on hi posava les llaunes i el vidre

que ell mateix destriava d'entre les restes. En aquells temps la matèria orgànica anava al femer, el vidre, el ferro i el cartó era comprat pel drapaire; si quedava alguna cosa que no es podia aprofitar es llençava en un indret als afores del poble. També existia la figura del parracaire, aquest recollia draps i pells de conills. Parlem d'una època en què el cistell de la compra era molt diferent a l'actual: El mateix cistell era de

vímet, la llet es portava amb lletera i marranxes; el vi i els licors es venien a granel; la sal, el cafè o el sucre es venien també a granel i s'embolicaven en paper; els productes de neteja es fabricaven a les mateixes llars o es venien en ampolles de vidre retornables; els medicaments eren casolans o bé es venien en ampolles de vidre sota fórmules magistrals; mentre que de piles no se'n trobaven gaires. Amb el temps va sorgir la figura del drapaire local, a Arbúcies, des de fa molts anys i fins fa ven poc, tres generacions de la família Planchart han fet la feina de draparie. Aquests personatges que encara existeixen en molts pobles petits van



ESCOMBRARIES

HAN COL·LABORAT EN L'ARTICLE:

ROSA MARIA BUSQUESTS

ANNA PINTU SOLER

CONCEPCIÓ RIERA PLANA

ENRIC ROCA

JORDI GOÑI SANSANACH

VADOR TORT

ser, sense saber-ho, protagonistes en la qüestió del reciclatge.

Aquells avantpassats que vivien sota els termes de la sostenibilitat, no haguessin pensat mai que, actualment, netejar el poble sota els mateixos termes suposaria tanta infraestructura com la que actualment s'està utilitzant. Aproximadament entre el 5% i el 10% del pressupost municipal.

A mesura que ens hem endinsat en la segona meitat de segle, cada vegada més, el plàstic ha entrat a formar part de les nostres vides. Gran part dels cistells de vímet s'han convertit en bosses de plàstic i la majoria dels productes que hi portem estan embolicats amb algun dels seus derivats. La llarga vida i la contaminació que produeixen aquests materials quan es llencen els converteix en un problema per als nostres abocadors i incineradores. Tot i que els residus urbans són els menys perillosos, cal tenir present que en zones de gran concentració de població aquests residus s'estan convertint en un mal son. Sense anar més

lluny, l'abocador controlat de la Selva està arribant a la seva màxima capacitat. Les aportacions que durant un temps van fer algunes poblacions costaneres ha reduït de manera significativa el seu temps de vida. Doncs bé, fins el moment no s'ha decidit on aniran a parar les escombraries de la Selva interior una vegada clausurat l'abocador.

ELS NÚMEROS ENS FAN ADONAR DE LA REALITAT

A Catalunya el 1999 es va generar 3.317.929 tones de RMO, (residus municipals ordinaris) el 70% es van produir en l'àmbit de les comarques barcelonines. Des de 1993 el coeficient de generació de residus municipals ha augmentat al ritme que ho ha fet el nostre nivell de vida. Amb una mitjana anual del 2,2%, actualment els catalans generem 1,42 kg d'escombraries per habitant i any, índex sensiblement superior a l'espanyola que és del 1,2 kg/h/dia. En els últims 10 anys a l'Estat

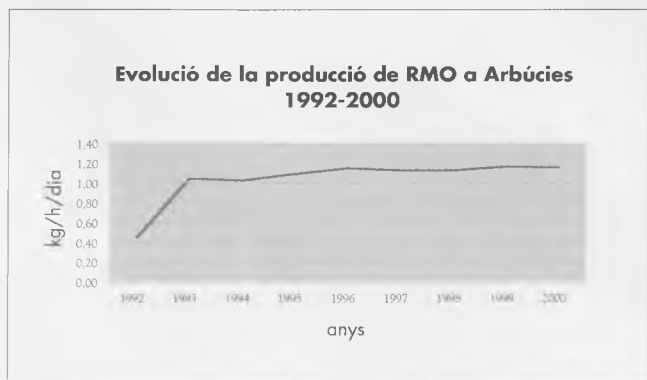
Espanyol la producció de RMO ha augmentat un 170%. A la comarca de la Selva la producció és de 76.000 tones de residus urbans a l'any. Al 1999 l'augment va ser del 2,31%. Segons les dades extretes del País (Pla d'Acció Local per la Sostenibilitat) a Arbúcies se sol produir cada any prop de 16.000 tones de residus de tot tipus, una mica més 2.000 tones corresponen a residus municipals ordinaris. La resta correspon a residus industrials, sanitaris, procedents d'obres majors, etc.

Tal com podeu veure al gràfic, des de 1992, Arbúcies ha experimentat, amb una puja mitjana del 8% anual, un augment constant però moderat de la seva producció de residus urbans. Amb un coeficient de generació que l'any passat va arribar a ser de 1,16 kg/h/dia la producció tendeix a l'estabilització. Aquesta és una situació semblant a la que podríem trobar en la majoria de municipis de la Selva interior.

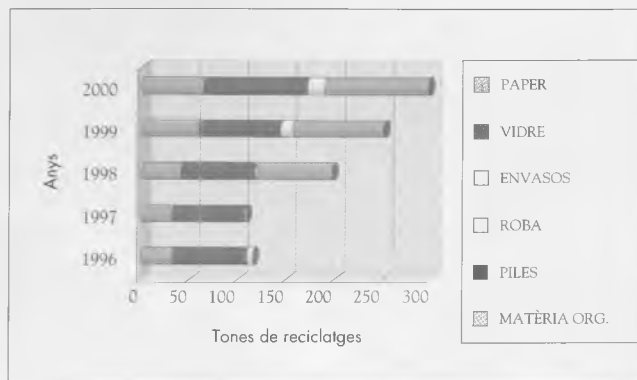
Pel que fa a la recollida selectiva, podem observar

com les tones de material reciclat va augmentant any rere any de forma significativa, sobretot pel que fa a la recollida de matèria orgànica. La recollida de roba també ha tingut puges molt importants en aquests darrers anys, tot i que en aquesta gràfica no queda ben reflectit, degut a que des de fa 2 anys l'ajuntament se n'ha fet responsable i aquest no en té dades.

En principi, ni pel tipus d'activitats econòmiques que hi ha al municipi ni pel volum de producció de residus, es podria afirmar que Arbúcies es troba en una situació crítica. Ara bé, davant el repte que la Vila s'ha proposat vers la sostenibilitat, és important, que tots plegats estiguem amatents a les noves necessitats que es presenten. Així, en la primera diagnosi que feia el PALS ja s'apuntaven algunes propostes: necessitat de millorar els volums de material reciclat, incentivar a les indústries a fer la declaració de residus o millorar la gestió de runes, entre altres.



Gràfic 1. Producció de residus urbans a Arbúcies, des de 1992. Dades cedides pel Consell Comarcal de la Selva



Gràfic 2. Evolució de la recollida selectiva a Arbúcies des de 1992. Dades cedides pel Consell Comarcal de la Selva

COM ARBÚCIES GESTIONA ELS SEUS

Segons l'article 63 de la Llei 8/1987, els municipis de Catalunya tenen competències pel que fa a la recollida de residus urbans; els industrials i especials són competència de la Generalitat. Les poblacions de més de 5.000 habitants, a més a més, estan obligades a fer-ne el tractament. Ajuntaments petits com el nostre per ells sols no poden fer una gestió total dels seus residus, perquè els volums de producció no justificarien les costoses infraestructures necessàries pel seu tractament o la seva eliminació. Llavors, segons la Llei 6/1987, els Consells Comarcals han d'arribar on no arriben aquests. Al 1991 el Consell Comarcal de La Selva per donar servei als municipis que havien de

clausurar els seus abocadors incontrolats va posar en funcionament el primer abocador comarcal a Santa Coloma de Farners, al 1996 va posar en marxa el segon, que és el que actualment està en funcionament, però arribant a la seva màxima capacitat. També 1996 es va posar en funcionament el que seria la segona planta de compostatge de Catalunya.

Les competències sobre la gestió de residus municipals a Arbúcies recau sobre la regidoria de Medi ambient. La tasca que en els darrers anys s'ha dut a terme per millorar la gestió de residus ha estat important. En aquests moments els serveis municipals que s'ofereixen per la gestió de residus sòlids urbans són:

RECOLLIDA DE LA BOSSA D'ESCOMBRARIES

Enguany, s'ha aprovat la nova concessió d'aquest servei a favor de la empresa Ruz amb un pressupost de 10.500.000 ptes., aquesta xifra no inclou el cànon d'abocament ni els 3 operaris municipals que fan la recollida. Aquest nou contracte, entre altres coses, millora la neteja de contenidors augmentant la seva periodicitat. A partir d'ara es farà una vegada al mes a l'hivern i dues a l'estiu. També s'instaura a pagès la recollida en dies alterns, per això s'han creat 4 nous punts de recollida: al trencant de Can Pasqual, prop de la Barraca d'en

Torre, al camí del Molí de les Pipes i al trencant del Regàs, igualment a partir d'ara el servei es fa càrrec de la recollida a Coll de Revell. Pel que fa a la resta del servei de recollida seguirà essent com fins ara. En total hi haurà 60 contenidors de bossa repartits pel municipi, 6 dels quals estan a Joanet. Les taxes de recollida variaran en les cases de pagès depenent de la distància al punt de recollida. Així, de 7.275 ptes. que pagaran els que visquin més a prop dels contenidors es passarà a les 4.150 ptes. pels que estiguin més lluny de 4 km del punt d'abocament. Fins al 1991 en què va obrir el primer abocador comarcal a Santa Coloma de Farners les escombraries del poble es duïen a cremar a la *vinya d'en Rabat*. Aquest indret agafa el nom del propietari de la vinya i també escombrariaire del poble per aquells temps. Al 1996 amb el final de vida del primer abocador comarcal se'n va obrir un segon, que és el que actualment està en servei, i com ja hem dit abans, la seva clausura és propera, llavors, el més probable és que s'hagin de portar les escombraries de la major part dels municipis de la Selva a algun abocador privat com podria ser el de Vacarisses o Santa Maria de Palautordera. La incineració i l'abocador són dues formes definitives de gestió dels residus, tant una, com l'altre comporten



Imatge de l'actual abocador comarcal en el final de la seva vida

Foto: A. Casado

RESIDUS

perjudicis pel medi ambient, dissertar sobre la menys perjudicial seria motiu d'un nou article. El que sí és cert és que la utilització d'una o altra a més de dependre de factors tècnics, econòmics i socials, també i molt, depèn d'una qüestió política. En tot cas, tant a una solució com a l'altra caldria arribar-hi després de dur a terme una minimització i valoració a consciència dels residus.

RECOLLIDA SELECTIVA DE: VIDRE, PAPER/CARTRÓ, LLAUNES, PLÀSTICS I ROBA

Per la Llei 6/1993, reguladora dels residus, s'obliga als municipis de més de 5.000 habitants a implantar sistemes de recollida selectiva de residus urbans que afavoreixin el seu reciclatge. Molt abans que s'instaurés la recollida selectiva amb contenidors tal com la coneixem, a Arbúcies, un cop a l'any, el primer dissabte després de reis, el Centre Especial de Treball Montseny-Guilleries, amb l'ajut de voluntaris, passaven amb un camió a recollir les ampolles de cava i el cartó de les cases. A principis dels



Contenidors de recollida selectiva.

Foto: J. Camps

90, l'ajuntament va posar en funcionament la recollida de cartó de domicilis i botigues, el dimecres i els dissabte de cada setmana. Ja des de 1987 funcionava la recollida de vidre pel sistema de contenidors separats, aquests eren 3 o 4 repartits pel poble; mentre que els contenidors blaus de paper/cartó es van poder veure un xic més tard. Els últims contenidors que completen la sèrie són els de recollida d'envasos i els de matèria orgànica que van entrar en funcionament ja a finals dels 90. De la seva gestió se'n fa càrrec el Consell Comarcal amb diners aportats pel propi contribuent: el preu que tenen molts productes envasats inclouen una fracció que serveix per subvencionar a les entitats locals la recollida selectiva d'aquests envasos.

Actualment existeixen 14 punts de recollida selectiva, aproximadament amb el mateix número de contenidors de paper/cartó,

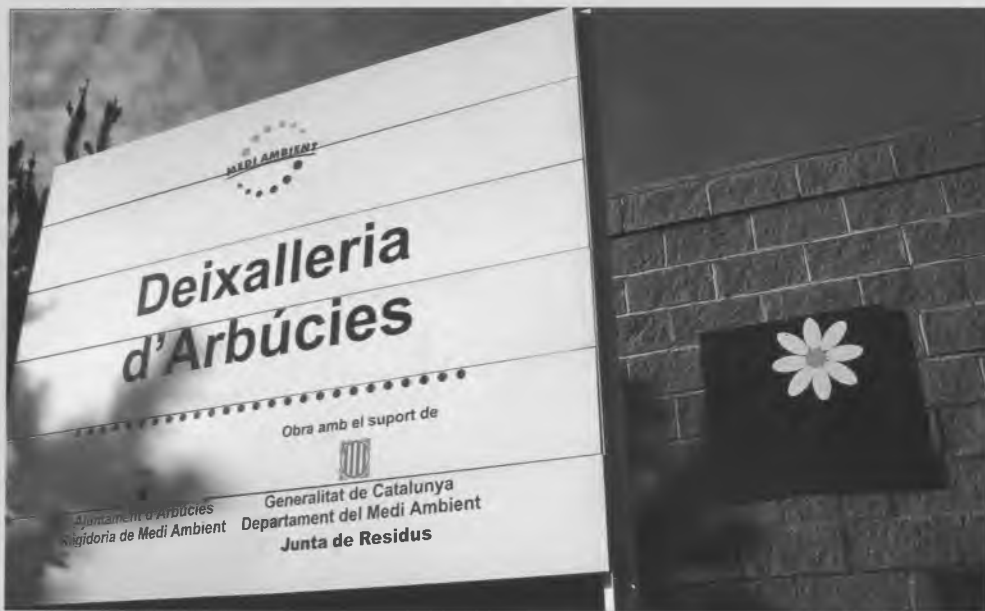
de vidre i d'envasos.

Pel que fa a la recollida de roba existeixen 4 punts. De la seva gestió s'encarrega el Centre Especial de Treball Montseny-Guilleries. Aquest material una vegada seleccionat és valoritzat, és a dir, es ven per reutilitzar-lo o per triturar-lo i convertir-lo en adob.

DEIXALLERIA

La Llei 6/1993, obliga als municipis de més de 5.000 habitants a establir un servei de deixalleria. La deixalleria d'Arbúcies va ser inaugurada el 26 de març de 1999. Situada damunt dels antics terrenys on es cremaven les escombraries, amb una superfície de 1900 m² i amb un pressupost superior als 12 milions de pessetes. Dins de la seva categoria, és de les deixalleries més modernes de les comarques gironines, segons els tècnics de la Generalitat. La deixalleria és un centre de recepció i emmagatzematge

selectiu de residus municipals que no són objecte de recollida domiciliària, per tant no de residus industrials. Amb aquesta recollida el que es pretén és valoritzar les deixalles recuperant aquelles fraccions que són reutilitzables i controlar aquells residus que necessiten un procés especial. La deixalleria d'Arbúcies és del tipus A, és a dir, que en ella s'hi recullen papers, cartons, ferros, bateries, electrodomèstics, mobles vells, pintures i tot allò que normalment és rebuig en una llar. La gestió és responsabilitat municipal, tant pel que fa al manteniment com a l'hora de donar sortida als materials acumulats. L'encarregat del seu manteniment és en Quico Batlle i com ajudant i podem trobar en Jordi Sanfèlix. Us convidem a utilitzar aquesta instal·lació, que té un horari molt ampli de dilluns a dissabte. És d'ús gratuït.



Deixalleria d'Arbúcies
Foto: A. Casado

servei més per afavorir el reciclatge i que en part, substituïa a la feina de la deixalleria.

RECOLLIDA DE LA FRACCIÓ ORGÀNICA

La recollida selectiva de matèria orgànica introdueix canvis en els costums de la població, però també en la gestió dels residus municipals. A la comarca de la Selva gairebé la meitat dels residus municipals produïts són orgànics, unes 34.000 tones cada any, a Arbúcies l'any passat se'n van recuperar unes 107 tones. Arbúcies va ser dels 25 primers municipis de Catalunya que al 1998 va posar en marxa la recollida selectiva de la part orgànica dels residus. Dos cops a la setmana es buiden els 25 petits contenidors marrons repartits al poble, després es porta aquest material a la planta de compostatge de Santa Coloma de Farners. Amb capacitat de produir 15.000 tones de compostatge a l'any i amb una inversió de 600 milions de pessetes aquesta va ser la segona instal·lació d'aquest tipus construïda a Catalunya, el seu funcionament va posicionar a la comarca de la Selva capdavantera pel que fa a la gestió del residu orgànic.

Avui per avui la recuperació del residu orgànic és difícil al nostre país i també a Arbúcies. La gent no està habituada a la pràctica d'aquest tipus de reciclatge per la qual cosa es fa difícil rendabilitzar-ne el servei. El pressupost que representa el servei de la recollida i la gestió de la fracció orgànica, sigui quin sigui el volum de material recuperat, representa gairebé el 50% del total destinat al servei de recollida d'escombraries, aquest any serà de 4.400.000 ptes. En tot cas fent una bona recuperació de la matèria orgànica s'estalviarien costos en la recollida de les escombraries en tant que es reduiria el seu volum. Es

calcula que el 45% del volum de les escombraries està format per matèria orgànica.

RECOLLIDA ANDRÒMINES

Aquest servei prestat pels operaris municipals es fa cada dissabte i consisteix en la recollida de mobles i trastos vells portat a terme en la modalitat de porta a porta. Això vol dir que un camió ens passarà per casa a buscar el moble vell, sempre que anteriorment haguem trucat a l'Ajuntament per sol·licitar-ho. Aquest és un

RECOLLIDA DE CARTRO

Aquest és un dels primers serveis que es va oferir des del consistori. Els dimecres pels particulars i els dissabtes per les botigues, un camió amb personal municipal passa a recollir els cartrons de rebuig.

ABOCAMENT DE RUNES

La llei considera residus municipals aquells materials generats en els d'enderrocs sempre que procedixin d'una obra menor i per tant la seva gestió es farà en l'àmbit municipal. Està



Panoràmica de la planta de compostatge a Santa Coloma de Farners.

Foto: A. Casado

ALGUNES OPINIONS SOBRE EL TEMA

Ens hem acostat al carrer per observar, un xic, quina és la visió dels arbu-
ciencs i què en saben del tema:

1. Creus que els residus són un problema? Per què?
2. Penses que serveix per alguna cosa la recollida selectiva, la reducció i el reciclatge dels residus?
3. Utilitzes els dipòsits de recollida selectiva de residus? Saps on és la deixalleria municipal? L'utilitzes?
4. Saps que Arbúcies està implicada en un pla de millora del medi ambient (Pals) ? Ho trobes positiu? Per què?

penat per la llei abocar
runes en llocs no permesos.
El desgavell que fins ara
existia al nostre municipi
començava a comportar
problemes de contaminació
de sòls i de salubritat. Per
solucionar-ho s'està
intentant consensuar amb
productors de runes com ara
les constructores, una

manera de gestionar
correctament aquests
residus. Es preveu que
l'abocament seguirà fent-se
on fins ara s'està fent, sota
la Font del Ferro, però amb
unes importants mesures de
regulació que controlin tant
el tipus de material que s'hi
aboca com qui són els que
aboquen.

QUIN FUTUR ENS ESPERA

La composició de la bossa
d'escombraries evoluciona
en la mesura que canvia la
nostra manera de viure, ens
ajuda a saber més coses
d'una societat. Som, en part,
el resultat d'allò que
generem com a residu. La
nostra manera de viure i la
nova relació que tenim amb
el medi dona com a resultat
canvis profunds en la
manera d'entendre i de
gestionar els residus. Tant el
ciudadà com els nostres
gestors han començat ja a
adaptar-se a unes noves
necessitats. Els residus
generen un problema que
hem d'afrontar. Com hem
pogut comprovar no té res a
veure el treball de
l'escombriaire de fa 40 anys
amb la gestió que
actualment es duu a terme
de les deixalles.
Referent a la gestió dels
residus, a Arbúcies, el
balanç que es pot fer és força
alentador. En el seu dia hi
va haver unes iniciatives
molt importants que han
permès que actualment el
nostre municipi sigui dels
capdavanters en el tema.
S'ha fet molta feina però
també en queda molta per

fer. I moltes consciències
per sensibilitzar.
Sabem que les iniciatives i
les accions en pobles petits
han d'estar en consonància
amb les seves possibilitats.
Moltes de les directrius amb
què treballarem vindran
marcades per la U.E. però,
sens dubte, que el futur
passarà per programes de
**reducció, reutilització i
reciclatge** dels materials. És
important que entenguem
que cal reciclar, és a dir,
evitar fer residus: comprar
productes frescos i no tants
d'envasats, anar al mercat i a
la botiga amb cavàs, fer
servir la bossa del pa, evitar
comprar productes amb suro
blanc (poliestirè expandit
molt contaminant), fer
servir pintures no plàstiques,
escriure en els papers també
per l'altra cara, evitar
productes d'usar i llençar
com mocadors de paper,
comprar menjar ràpid per
emportar, entre moltes altres
petites coses que podríem
fer.

Coneixeu aquella dita: "no
és més net aquell que més
neteja sinó aquell que
menys embrut"



Ramon Benet Querol. Jubilat, 63 anys

1. Sí, crec que són un problema, perquè cada vegada n'hi ha més. A més, crec que aquest és un problema força greu i que va més enllà de l'àmbit local, ja que el problema dels residus també afecta al conjunt del país.
2. Sí que serveix, però penso que és una activitat de la qual se n'hauria de treure més profit.
3. Sí els utilitzo, però voldria dir que molta gent veu dificultada la selecció de residus en l'àmbit de casa seva degut a les dimensions de l'habitatge. D'altra banda, sí que sé on és la deixalleria municipal, i sí que l'utilitzo.
4. Sí que ho sé, i trobo positiu que sigui així, ja que pot contribuir a tenir un poble millor.



Maria Lourdes Casanova Alba.

Dependent de comerç, 32 anys

1. Sí són un problema, perquè se'n fan molts, i en canvi, se'n reciclen molt pocs.
2. Sí. Crec que amb tot plegat es pot estalviar diners i, a la vegada, contribuir a la preservació del nostre entorn. Jo reciclo tot el que puc.
3. Sí que els utilitzo. Pel que fa a la deixalleria, sí que sé on és però jo faig servir més els contenidors situats en diferents indrets del poble.
4. No ho sabia, però penso que està bé que es facin coses d'aquest tipus, ja que crec que són iniciatives positives.



Teresa Masnou Estregués.

Administrativa, 41 anys

1. Sí que ho són, perquè cada cop se'n generen més.
2. Espero que sí. Nosaltres mirem de fer tot allò que podem per tal de contribuir a la recollida, reducció i reciclatge dels residus.
3. Sí que els utilitzo. La deixalleria també sé on es troba i la faig servir, i sobretot la utilitza el taller on treballo.
4. Sí que en tinc coneixement. Crec que és una cosa positiva i trobo bé que sigui l'Ajuntament qui passi al davant



Manel Bonfill Albizo. Educador, 47 anys

1. Sí que ho són, tan pel seu volum com per la dificultat que comporta la seva eliminació.
2. Sí evidentment, Així s'aconsegueix reduir el volum d'escombraries que es porten a l'abocador, a la vegada que s'aconsegueix un estalvi energètic i de diners.
3. Sí que els faig servir. També sé on està ubicada la deixalleria municipal i la utilitzo sempre que em fa falta.
4. Sí que ho sé, i crec que és quelcom positiu. Aquest pla permetrà conèixer millor la situació medioambiental del poble i del seu entorn, així com trobar solucions als possibles problemes que es puguin detectar.

INTERPRETAR EL NOSTR

Aviat farà mig any que els científics i representants polítics de tot el món donaren la notícia: el secret que s'amagava darrere de milions de molècules que componen l'ADN de l'home era desvetllat totalment. Així el Projecte Genoma Humà es completava amb menys d'onze anys i presentava el que ja s'anomena *llibre de la vida*. Aquesta notícia desperta, i despertarà en el futur, moltes qüestions relacionades amb l'ètica humana i posa en primer pla un debat sobre els efectes de la tècnica i el coneixement científic de l'home sobre el planeta.

EL PROJECTE GENOMA HUMÀ

Un grup de científics de tot el món portava més de deu anys en el projecte genoma humà. En principi havien previst trigar com a mínim 15 anys en desxifrar tota la cadena de 100.000 gens que componen l'ADN de l'home. Però la rapidesa de la comunitat científica mundial a treure resultats i els interessos de les empreses privades per avançar-se al consorci públic internacional han

reduït la previsió a 5 anys. L'empresa americana *Celera Genomics*, que té l'honor del descobriment històric, ja va insistir en anunciar que seria la primera en acabar el projecte mesos abans. A què es deu tanta pressa en acabar-ho? Amb la lectura de tot el codi genètic de l'ADN de l'home s'espera una revolució de la medicina i del coneixement de la biologia humana. Aquesta informació ens ajudarà a saber quines de les nostres característiques són hereditàries i quines depenen de l'ambient. Si s'aconsegueix desxifrar fragments o la totalitat de l'anomenat *llibre de la vida* hi ha la possibilitat de controlar i prevenir moltes de les malalties que afecten avui en dia a l'home (el càncer, la diabetis, la sida, l'Alzheimer, el Parkinson, la miopia,...) i alguns científics afirmen que fins i tot es podrà controlar l'envelliment i la mort.

Una conseqüència immediata és que obre seriosos dilemes ètics, legals i socials. Per citar algunes inquietuds que esgarripen a tothom: aquests coneixements seran a l'abast de tothom (l'espècie humana) o només d'algunes poques mans (les multinacionals farmacèutiques)?, quin ús es farà de la nostra identitat genòmica en la vida quotidiana?, qui i com controlarà el nou desenvolupament o perfeccionament de l'home (modificacions genètiques d'animals per trasplantaments d'òrgans o la clonació humana)?... Sens dubte el que aquí plantejo en termes ètics, i per tant d'efecte social, hi haurà qui només ho plantejarà en termes de negoci, i per tant d'efecte econòmic. Cal preguntar-se si aquests dilemes s'assemblen als que tenia l'home quan va descobrir el foc o va inventar la roda?

| COMPARACIÓ DE MAPES | |
|---|---|
| Terra  | Cèl·lula  |
| Europa  | Cromosoma  |
| Catalunya  | Fragment de cromosoma  |
| Barcelona  | Gen  |
| Persona  | Nucleòtid  |



Bill Clinton i Craig Venter, de *Celera Genomics*, en l'anunci mundial del llibre de la vida.

RE GENOMA

PRIMER EL FOC; DESPRÉS EL GENOMA

El fet que Bill Clinton, com a president dels Estats Units d'Amèrica, en conferència simultània amb Tony Blair, primer Ministre Britànic, presentessin l'esdeveniment al món és simptomàtic del nou poder que representa aquest instrument posat en mans dels homes. Blair, amb una òptica més social, va afanyar-se a destacar els riscos que comportarà la genètica en aquest nou segle XXI: "No podem resistir-nos als canvis, però hem de reduir els riscos que comporten".

Mentre aquesta notícia hauria de plantejar un nou èxit de la ciència i la tecnologia és vist per molta gent com una nova por o desconfiança. I és lògic, perquè mentre unes poques persones científiques fan un treball per donar resposta als grans interrogants de la vida i de l'home (com es va formar la vida a l'univers, la formació de la primera cèl·lula, animals genèticament modificats -ANDI- o la composició de les proteïnes), la gent del carrer restem aliens i inconscients als canvis que poden suposar per a les nostres vides. Això ha estat sempre així. Però, cada cop més, ens preocupen i ens haurien de preocupar de quins límits morals i ètics cal imposar-los en les seves investigacions i, sobretot, en l'aplicació d'aquests descobriments en la nostra vida diària. Quan tenim por al genoma humà, als aliments modificats genèticament, al consum dels productes càrnics, a les radiacions electromagnètiques, a la utilització de l'energia nuclear o de les tecnologies informàtiques és perquè la consciència col·lectiva no es refia de

la conducta humana. És perquè els nous descobriments plantegen interrogants per desconfiança, per la manca d'honestat o seriositat en la seva aplicació (massa vegades han estat emprats ofensivament, fent-ne un mal ús); o és que la manca de controls i la seva socialització degeneren els objectius inicials, per exemple, per interessos econòmics. És ben cert que tot i els riscos que suposa qui renuncia a conduir el seu cotxe? A menjar una hamburguesa en un fast food o una escudella amb os d'espina en un restaurant? A fer-se una radiografia? A usar el mòbil? A comprar per internet un bitllet d'avió o accions en borsa?

"SEREM MÉS HUMANS QUAN ENTENGUEM QUE ÉS EL QUE HEM CONSTRUIT"

Amb aquestes paraules es pronunciava Eudald Carbonell, director de les excavacions a Atapuerca, en la presentació del llibre *Planeta Humà* el passat 16 de desembre al Museu Etnològic del Montseny.

I afegia, "el comportament humà ha de millorar molt. En el llarg procés cap a la intel·ligència el nostre comportament ha variat poc; som "monos" i, per tant, la nostra cultura encara està molt marcada per la nostra etologia*".

Carbonell en el seu llibre respon els nostres dubtes sobre els avenços tecnològics i científics. Els humans no som conscients "del potencial i els riscos que comporta la utilització de recursos tecnològics i de la seva aplicació no

abusiva ni caritativa, sino racional i generalitzada". Per a resoldre-ho proposa socialitzar la tècnica, utilitzar-la perquè tothom pugui viure dignament i amb una millor qualitat de vida.

I acaba, "ha estat necessari que arribem a ser milers de milions d'habitants. Ens hem adonat de la fragilitat de la Terra. Hem hagut d'admetre que la tècnica ens està fent humans".

"La manipulació genètica pot crear aberracions injustificables, però també pot resoldre una gran quantitat de problemes mèdics del futur humà".

"Tenim el futur del planeta a les nostres mans ja que nosaltres som la seva consciència, l'única consciència operativa i intel·ligent".

TOMÀS MORÉ

Andi és el primer mico amb un gen modificat que produeix proteïnes de color verd.



* Branca de la biologia que estudia els comportaments dels animals, sota les condicions de l'hàbitat natural, i els mecanismes que en determinen el comportament.

Esports

SPECIAL OLYMPICS FIGUERES 2000

Aquests jocs foren un gran esdeveniment esportiu, en què participaren més de 2.300 persones amb discapacitats físiques, dins el marc d'una gran festa d'integració i convivència.

La Federació Catalana d'Esports per a Disminuïts Psíquics ACELL va organitzar, durant els dies 12 al 15 d'octubre del 2000, la sisena edició dels Jocs Special Olympics, a la ciutat de Figueres, amb la participació de 2.300 esportistes de Catalunya i d'altres provinents de la resta de l'estat i de 10 països de la Comunitat Europea.

Per aquest col·lectiu, aquests Jocs representen la culminació de l'esforç que dia a dia han anat realitzant amb il·lusió per poder arribar a competir amb esportistes d'altres comunitats autònomes i d'alguns països d'Europa. Amb aquests jocs, els esportistes tenen l'oportunitat de relacionar-se amb altres persones, conviure uns dies junts i demostrar a tothom que l'esforç diari, realitzat durant tant de temps, ha fructificat. No obstant això,

les seves oportunitats de guanyar o perdre són les mateixes que té qualsevol esportista que està competint en uns Jocs Olímpics, com els que també fa poc es van celebrar a Sidney.

Aquest gran esdeveniment esportiu, celebrat a l'estadi de Vilatenim de Figueres, es convertí en un marc incomparable on les més de 2.300 persones amb discapacitats psíquiques participaren molt activament tant en els jocs com en els entreteniments que per a ells es prepararen. L'afany de superació i la companyonia foren els principals ingredients perquè els atletes es connectessin d'energia i sortissin a les pistes il·lusionats pels esdeveniments.

Totes aquestes activitats han estat possible gràcies als propis esportistes, però

també als seus entrenadors que sempre han estat al seu costat per solventar tots els problemes que han anat sorgint al llarg d'aquests duríssims anys d'entrenament, a les seves famílies, que els han animat i recolzat en tot moment, als seus clubs o centres esportius i als amics que creuen en ells.

També cal esmentar que darrere d'aquest col·lectiu hi ha hagut tot un seguit de persones i entitats sense la col·laboració de les quals no hauria estat possible tota aquesta organització esportiva. Un grup de més de mil voluntaris han estat en tot moment, de manera altruista, al costat dels esportistes vetllant perquè es complissin els objectius que s'havien proposat. Igualment un centenar de patrocinadors i administracions públiques han ajudat a la recreació del món màgic d'aquest gran esdeveniment esportiu.

Els esportistes han demostrat que malgrat les seves deficiències són uns treballadors nats, que s'esforcen per fer-ho millor cada dia i converteixen així els JOCS en una reivindicació de drets i deures que comparteixen amb tothom.

El Centre Ocupacional Montsoriu d'Arbúcies és la primera vegada que hi participa aportant-hi usuaris del centre, que prèviament ha anat

Recepció a la Casa de la Vila.

Foto: J. Camps



Esports

preparant el seu entrenador Ramon Cortes. Jesús Rodríguez, i Miquel Molist foren els escollits per presentar-se a competir en natació, esport que ells dominen molt bé com s'ha pogut comprovar pel lloc que han ocupat en el podium. La modalitat a què es presentaren fou la dels 25 metres crol, de la qual quedaren primer i quart respectivament. Aquests joves han tingut la sort de guanyar i han sabut aprofitar aquesta oportunitat que se'ls ha ofert. El seu esforç ha estat valorat i premiat.

Aquests jocs no difereixen, respecte al temps limitat en què es realitza una prova, dels altres denominats olímpics que es celebren també cada quatre anys. Per participar-hi cal obtenir una marca mínima. Prèviament es van realitzar unes preliminars i després es van agrupar els atletes per categories i temps. Així es van fent sèries fins arribar a la final.

Malgrat les diverses col·laboracions que reben els promotors dels Jocs, aquestes no resulten suficients i cada club o entitat que presenta atletes ha de costejar-se algunes despeses de les quals no tothom pot disposar. És per aquest motiu que sovint no es poden presentar tots els esportistes que mereixerien estar en una competició esportiva d'aquestes característiques. Amb tot, l'Associació Montseny-

Guilleries procurarà que en els propers Jocs pugui portar-hi més atletes, bé subvencionant-los o buscant patrocinadors que puguin aportar la seva col·laboració econòmica per una causa que hauria de ser totalment gratuïta pels participants, però que malauradament encara es troba a les beceroles.

Durant aquestes jornades es podia competir en els esports següents: Atletisme, Natació, Ciclisme, Tennis taula, Tennis, Petanca, Bàsquet, Futbol sala, Gimnàstica esportiva, Bàdminton i Proves adaptades.

A més de competir, tots els atletes van gaudir durant aquests quatre dies que duren els Jocs d'unes zones d'esbarjo habilitades amb materials diversos per poder anar durant les hores lliures. També disposaven d'una zona amb jocs de

competició. Igualment al vespre sempre hi havia activitats programades perquè els participants en poguessin fruit.

Segons l'opinió de les persones que hi van assistir com a acompanyants, aquest esdeveniment ha estat molt fructífer des del punt de vista esportiu. La

cerimònia inaugural fou molt més lluïda que l'acte de clausura, malgrat els fenòmens atmosfèrics adversos. En conjunt, un bon exemple per a repetir i millorar, si és possible, d'aquí a quatre anys.

MONTSE DURAN

Els esportistes amb els familiars i entrenadors.



A la piscina en el transcurs de la competició.

Cultura

LLIBRES...

CAMPINS: INDRETS, MASOS I RECORDS

Joan López i Cortijo, Servei de Guies del Montseny, Campins, 2000. 238 p. 1600 PTA

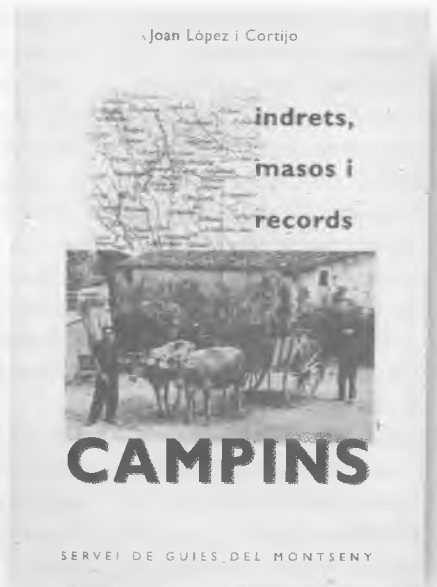
En una època de creixent globalització, es corre el perill de desconèixer allò que ens és més proper. A la vegada, en una societat on els canvis són molt ràpids, també es corre el risc de deixar caure en el pou de l'oblit tot allò que ha constituït fins fa ben poc temps els referents d'un col·lectiu determinat com pot ser, per exemple, un poble.

Curiosament, en menys de dos anys han aparegut quatre llibres -ben diferents l'un de l'altre i sense ser fruit de cap acció concertada- que coincideixen en el fet de referir-se a unes societats locals que han patit profundes transformacions en les darreres dècades. En aquest sentit, és significatiu que els quatre llibres versin sobre tres pobles amb caràcters semblants: pocs habitants, un alt component de població disseminada i, fins no fa gaires anys, un gran relleu de les activitats econòmiques lligades al sector primari. En el cas que ens ocupa ens referirem al llibre que en Joan López i Cortijo ha fet sobre Campins, mentre que dels altres tres en trobareu ressenya en aquestes mateixes planes de *Perxada*.

Després d'una introducció sobre Campins de tipus geogràfic-històric, ens esperen més de dues-centes pàgines on es fa un repàs exhaustiu a la seva toponímia. Així, i seguint un ordre alfabètic, Joan López dóna compte de persones, masos, camps, prats, feixes, arbres, torrents, fonts, camins, forns, coves, turons, carenes, roques, etc., sense oblidar fer referència a l'Ajuntament, als edificis religiosos (església parroquial de Sant Joan i ermita de Sant Guillem) i, fins i tot, al servei de telèfons.

Podríem dir que el gruix del llibre és com un diccionari de noms de Campins, on cada entrada ofereix la informació pertinent, destacant, però, aquella que té a veure amb masos. A això s'hi ha d'afegir una multitud de fotografies que mostren persones i il·lustren cases i indrets campinencs, així com diferents mapes que tant situen masos com rieres, torrents, turons, etc.

Tot això, més un índex de noms sense entrada concreta, un índex de mapes parcials i un petit apartat de fonts documentals, conforma un llibre no només molt interes-



sant per a la gent de Campins (principals destinataris del treball), sinó també per a totes aquelles persones que vulguin conèixer els diferents elements que constitueixen unes formes de vida que el pas del temps ha convertit en obsoletes.

JORDI GONI I SANSANACH

GUIA DEL PARC NATURAL DEL MONTSENY

Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona, Barcelona, 2000. 216 pàg. 2450 PTA

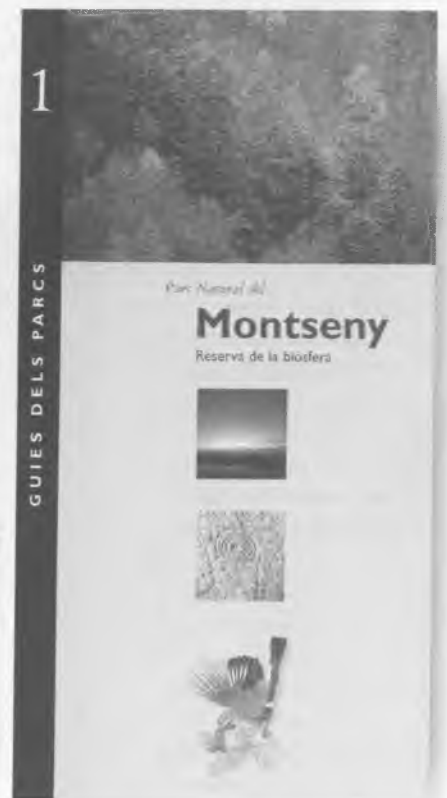
El Montseny, s'ha dit moltes vegades, és un dels paratges més estudiats i documentats de la nostra terra. Són innumbrables els treballs, articles i llibres que ha generat la fascinació que per aquesta muntanya han sentit tant els literats com els científics. Per la seva varietat climàtica, paisatgística o ambiental, i també per trobar-se a prop de grans nuclis de població, és un indret abastament trepitjat i conegut des dels temps del primer excursionisme a finals del segle XIX.

Sembla que ja hauria d'estar tot dit sobre el Montseny, i realment així deu ser, però encara es troben fórmules per elaborar una guia del massís que ens sorprèn pel seu rigor temàtic i al mateix temps per la seva amenitat, com és aquest primer volum de la col·lecció Guies dels Parcs, promoguda per la Diputació de Barcelona.

Es fàcil de lloar un llibret com aquest, i poc compromès. Es coneix que han tingut una cura especial en buscar col·laboradors veritablement entesos en el tema, i de tots els àmbits de la muntanya, cosa que no sempre succeeix i que és d'agrair. La informació que

transmet és variada i efectiva. Des de les característiques físiques del sòl, la flora i la fauna fins al poblament humà i l'aprofitament dels recursos, des de la visió dels artistes i els científics fins a la funció de Parc Natural de cara a la recepció de visitants, toca tots els aspectes que poden interessar a un públic cada vegada més entès i exigent. Amb uns itineraris en cotxe i a peu, presentats esquemàticament en funció d'uns centres d'interès ben marcats i una guia final de serveis de tots els centres i poblacions ubicades al voltant o dintre del Parc, a més d'un doble mapa de la zona amb la situació d'aquests serveis. Tot presentat de forma clara i amena, amb gran quantitat i varietat de fotografies i il·lustracions que fan d'aquesta guia, a més d'un goig per la vista, una eina de gran qualitat per a conèixer i visitar amb garanties l'indret que presenta. Amb un format, a més, estudiat i pràctic tant per dur a la guantera del cotxe com a la motxilla. Un llibre bonic i útil.

D. M.



EL CASTELL DE MONTSORIU

Gemma Font, Joaquim Mateu, Sandra Pujades, Jordi Tura i Josep Manuel Rueda. Consell Comarcal de la Selva, Santa Coloma de Farners, 2000. 67 pàg. 1200 PTA

La recuperació del nostre patrimoni, tan ric i divers i a voltes tan abandonat, és de vital importància de cara a la formació de les generacions actuals i futures, per a prendre consciència històrica i sociològica del nostre país, i per recuperar el sentiment de pertinença a un poble, a una nació que no s'han pas inventat els polítics d'avui, com alguns ens volen fer creure, si no que enfonsa les seves arrels en les profunditats que nodriren els inicis de la nostra història.

Per això és tan important la feina dels arqueòlegs, perquè il·lumina i completa moltes vegades el que la manca de documentació —especialment en les períodes més allunyats de la història— deixa mig a les fosques. Ara bé, perquè aquesta feina s'aprofiti del tot fa falta que, a més dels estudiosos i especialistes, arribi amb totes les garanties al gran públic, i si pot ser a través d'un format amè, vistós i assequible.

Penso que aquestes condicions s'han aconseguit en l'edició d'aquest llibre que comentem. "El castell de Montsoriu", a més de ser "aquest llibre necessari i imprescindible per a conèixer el castell..." que diu el President del Consell Comarcal de la Selva en la seva presentació, és un llibre que amb un text acurat i concís, explica una part de la nostra història centrada en aquest castell, des de l'època ibèrica fins a l'actualitat. Tan els anys d'esplendor sota el domini de la família Cabrera en les èpoques romànica i gòtica, com el seu abandó

i deteriorament en les èpoques moderna i contemporània. Des de la seva situació geogràfica i la manera d'accedir a l'indret —amb mapes orientatius—, fins a les possibles etimologies del topònim Montsoriu, des de les llegendes inspirades pel seu aspecte altiu i majestuós, fins al complet resum històric enriquit amb les dades que han aportat les darreres excavacions, que afegeixen una informació de primera mà a la historiografia del castell.

Aquests treballs arqueològics també queden documentats en el capítol corresponent, i permeten tenir una idea molt plausible de les diverses fases constructives, amb il·lustracions idealitzades i plànols de cada època. Continua amb la presentació i els propòsits de les dues entitats que treballen de cara a la consolidació i promoció d'aquest monument: el Patronat de Gestió i l'Associació d'Amics del Castell de Montsoriu. Finalment, hi trobem un annex amb les constitucions dels castells del vescomtat de Cabrera, un glossari de termes i la bibliografia utilitzada pels autors del llibre.

Tota la part literària, es completa amb abundoses fotografies. Des de les postals de primers de segle, les espectaculars fotografies aèries d'abans dels treballs de recuperació —on encara es veuen diferents estatges del castell envaïts pel bosc—, les fotos de diversos aspectes d'aquesta recuperació, fins a la fotografia de portada que ens mostra el



recinte en l'actualitat, demostren com ha evolucionat el castell en l'època actual.

En resum, penso que cal felicitar l'equip d'arqueòlegs que signa el llibre, en primer lloc per la seva tasca d'estudi i recuperació del castell, també per la seva fe i perseverança en implicar-hi les institucions del país i, finalment, pel seu encert en la publicació d'aquest llibre que és un esplèndid reclam per donar a conèixer, com afirma Josep Manuel Rueda, director del Museu Etnològic del Montseny, la Gabella i codirector de les excavacions, "un dels grans monuments del nostre país".

D. M.

EL DIR DE LA GENT

Jordi Collell i Carme Escuder. Ajuntament de Riells i Viabrea, Riells i Viabrea, 2000. 123 pàg. 1500 PTA

El títol del llibre ja és prou explícit, la majoria de contalles i anècdotes són d'extracció oral i popular, encara que n'hi ha algunes que provenen d'altres reculls llegendaris més o menys coneguts, com així ho indiquen els autors en la bibliografia consultada.

Ja hem valorat altres vegades el treball d'aquelles persones que, amb fins didàctics, es dediquen a investigar i donar a conèixer el testimoni dels temps passats, que encara conserva força gent gran del nostre país —cada vegada menys, però—, i que gràcies al fet de recollir-ho i editar-ho es poden salvar de l'oblit unes històries, uns noms i uns costums que d'altra manera es perdrien per sempre. Els mateixos autors ens ho fan saber, quan diuen que volen "recuperar velles arrels" i "retrobar el seny d'ahir", a través d'unes "històries que configuren una part important del nostre passat i del nostre patrimoni".

Potser el valor més important del llibre sigui aquest, l'haver recollit unes formes de vida, uns costums —no sempre exemplars— i uns oficis que eren propis de la gent de pagès, i no sols de la vall de Riells, que avui dia només estan en el record d'alguns

avis i àvies que encara ho poden explicar. Les dificultats de portar fills al món, o el pes de les supersticions en qüestions de malalties i remeis, les creences en éssers i fets sobrenaturals, l'atàvica por a la foscor i al desconegut, o la no menys atàvica il·lusió de solucionar la vida amb la troballa d'un tresor amagat, són motius de contalles i relats distribuïts en diversos temes, cada un dels quals s'obre amb un comentari i un dibuix adients. També s'hi expliquen anècdotes i fets ocorreguts que alteraren, en un moment determinat, la monòtona existència dels habitants d'aquesta contrada.

Tot això cristal·litza en un llibre agradable, ben editat, amb una presentació —les il·lustracions, les senefes, les caplletres— volgutament antigues, molt a to amb el seu contingut, i amb una tipografia clara i llegidora. S'ha de reconèixer l'encert dels autors, i també de l'Ajuntament de Riells i Viabrea en promocionar i donar suport a aquesta activitat editorial que mostra el ric patrimoni cultural del municipi "i ja se sap que conèixer-lo és un primer pas per poder estimar-lo" com diu el seu regidor de cultura Josep Montsant i Planiol en la pre-

sentació d'aquest llibre, que compta, també, amb un pròleg de l'exconseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Max Cahner.

D. M.



GASERANS, ANYS 50: TAL COM ÉREM **(Vida, treball i tradicions d'un poble de pagès)**

Jaume Fugarolas i Masó. Edita: Jaume Fugarolas i Masó i Palahí, A.G., Girona, 2000. 366 pàg. 2000'-PTA

Potser per primera vegada al llarg de la història de l'home, amb la perspectiva vital d'una persona, aquesta pot adonar-se nítida i conscientment que està vivint un procés de canvis, d'un abast tant important com en els que en el seu moment van desembocar en el que s'anomena la revolució industrial.

A través d'aquesta consciència Jaume Fugarolas, mitjançant un treball descriptiu i extraordinàriament minuciós, plasma sobre el paper, les seves vivències i records així com una important feina d'observació de l'entorn i de recull d'informació de les persones del seu voltant.

I això ho fa com dèiem, des de la perspectiva de la persona que sap que els testimonis d'aquest món que ha viscut estan desapareixent d'una manera inexorable i extraordinàriament ràpida, i per això actua com un notari que està redactant l'inventari d'un testament.

Tot però des d'una òptica amena, en la que no hi manca un bon recull fotogràfic i unes

excel·lents il·lustracions obra de Valentí Revilla i certament amb la rigorositat que li permet haver comptat amb un col·laborador com en Jordi Goñi, al que sens dubte devem algunes de les moltes virtuts que l'obra té.

Val a dir també, i això li dona una gran importància, que no és en absolut un llibre anecdòtic, sinó una obra amb una projecció que ultrapassa totalment l'àmbit cronològic puntual de la seva publicació, i que amb el temps ajudarà comprendre quelcom que potser no existirà, però que haurà permès donar forma a una cosa tan important com és la identitat d'un poble. Sens dubte la gent de Gaserans i les futures generacions deuran una part de la seva identitat al treball d'en Jaume.

Tampoc voldríem que el lector interpretés que aquesta és una obra de transcendència purament local. L'obra que ara ens ocupa neix en un espai concret i sota unes vivències concretes, però el seu abast és eminentment general en tant que les formes de vida que reprodueix en molts aspectes



són extrapolables a un context molt més ampli com és el de les societats rurals de la primera meitat del segle XX. En definitiva una obra interessant, de la qual sens dubte es poden aprendre moltes coses.

JT

DIBUIXANTS AL MONTSENY

La il·lustració científica al Parc Natural

Jordi Corbera i Carles Puche. Museu de Granollers. Granollers, maig de 2000. 125 pàg. 2900 PTA

Aquests dibuixos ens permeten observar el detall que sovint ens passa desapercebut, en veure el nostre entorn, les nostres plantes, els nostres boscos, els nostres animals, els conreus, les formes de vida... Com és habitual la secció de Ciències Naturals del Museu de Granollers ens torna a proporcionar una valuosa publicació, que combina el coneixement i el gaudi estètic.

Indubtablement la secció del Museu de Granollers ubicada a la Tela, és un dels centres més dinàmics i compromesos amb el Montseny, com sovint ens ho demostra amb obres com aquesta.

Tanmateix el principal encert d'aquesta publicació i també de l'exposició, ha estat el paper dels seus comissaris i autors del textos (Jordi Corbera i Carles Puche). La trajectòria d'ambdòs és una garantia. En

Jordi Corbera com a reconegut il·lustrador de fauna i flora de Catalunya, la Península Ibèrica o l'Àrtic. En Carles Puche, a més de la seva tasca d'il·lustrador de la natura, per la seva trajectòria de compromís amb el Montseny, palesada en la seva tasca de secretari general del Centre d'Estudis i Documentació del Baix Montseny a Sant Celoni.

Els autors del dibuixos són: Andreu Blasco, Mercè Cartaña, Joaquim Conca, Jordi Corbera, Anna Maria Ferrer, Francesc Jutglar, Àngels Jutglar, Carme Lorente, Lluís Montaña, Marta Montaña, Armand Muntés, Agnès Perelló, Carles Puche, Eduardo Saiz, Assumpta Savall, Eugeni Sierra Ràfols i Joan Sobirana.

J.M. RUEDA

Dibuixants al Montseny

La il·lustració científica al Parc Natural

Aquesta obra és el catàleg d'una exposició produïda pel Museu de Granollers. Ciències Naturals, ubicat en l'edifici de la Tela. A través de dibuixos científics, sobre el Montseny, de 17 autors diferents, fets en els darrers 20 anys del s.XX, es proporciona un nou punt de vista sobre el Montseny. Un punt de vista que neix de la fusió de l'estètica artística amb el fet científic.

RECER POÈTIC

Amb els poemes que presentem avui, completem tots els guardonats en els darrers premis Ametista. Avui toca a la poesia juvenil i infantil. En el primer cas, tenim el poema d'una jove olotina, Gisel.la Arimany, titulat: PAISATGES. En la categoria escolar presentem: POEMA DEL MONTSENY de Mirta Solà, que obtingué el primer premi, TARDOR AL MONTSENY d'Alba

Auledas, que obtingué el segon i EL POBLE D'ARBÚCIES de Jèssica Sureda, que obtingué el tercer. A més, excepcionalment, presentem EL NOSTRE MONTSENY d'Irene Ibàñez que, tot i no arribar als 10 versos, condició d'una de les bases del concurs, el jurat li concedí un premi especial en consideració a la seva qualitat poètica.

PAISATGES

Un indret on sols hi toca la màgia,
innocent, potser.
Aïllada de sorolls estridents.

On et sents tancat
dins un món de desigs,
i intentes desentelar els grans vidres
per veure el perquè, de tots els misteris
que ronden sense destí pel mar dels
pensaments.

Un lloc on encara pots escoltar-te,
tan sols, amb el silenci.
Un lloc molt enlaire, on et sents lliure;
i veus el pas del temps
semblant però, que sempre sigui essent
el mateix instant, parat en l'infinit.

Ara mateix sento la dolça melodia de la
pluja caient;
com si em digués alguna cosa,
com si desxifrés algun enigma,
on només jo pogués saber-ho.
Les gotes cauen poc a poc, sense ritme,
però, no obstant, sembla que toquin una
cançó;
potser, la cançó més bonica.

FLOR DE BOSC

POEMA DEL MONTSENY

Flors i arbres,
arbres i flors.
Tot neix de les llavors.
Llavors que broten
d'aquí i d'allà.
Llavors que es queden
al més enllà.
Prats sembrats,
prats regats i garbellats,
ben grocs i plens de roig.
Senyera dels catalans,
amb el Montseny al davant.

MIRTA SOLÀ I MAS
(6è CURS)

TARDOR AL MONTSENY

Quan el verd de l'estiu se'n va,
arriba el marronós color de tardor
seguit pel taronja i el groc,
que sembla banyat d'or.

L'aigua baixa pel pendent,
arriba fins a la vall,
i mira al seu voltant
la verdor que es va perdent.

Les fulles encara són a les branques,
de mica en mica van caient,
el vent les fa volar una estona
i omplen el camí lentament.

ALBA AULEDAS I COSTA
(4t. CURS)

EL POBLE D'ARBÚCIES

Al bell mig d'una gran plana,
i guardat pel Montseny,
es troba el poble d'Arbúcies,
ple de flors i molta gent.

Es un poble que treballa
en tallers, fent autocars.
I les dones fent la roba,
per anar ben mudats.

Si voleu fer passejades,
hi ha camins i rierols
on creixen flors i grans arbres,
que atreuen els caminadors.

JESSICA SUREDA I QUINTANA
(6è CURS)

EL NOSTRE MONTSENY

Per la primavera l'olor,
a l'estiu el color,
el bolet per la tardor
i a l'hivern la blancor.

Del faig la fulla,
de la terra la flor,
del núvol la pluja
i del riu la frescor.

IRENE IBÀÑEZ I ÈSPIGOL
(5è CURS)

L'HOME DE LA CARPETA

Aquest home m'intriga! Se'l pot veure amunt i avall pels carrers d'Arbúcies des de fa més de mig any, i sempre porta una carpeta sota el braç. Què hi du a la carpeta? És a tot arreu. De cop apareix enmig d'una sardana, i té ganes de participar-hi, vol aprendre els passos de tres i de dos. Però no se'n surt. Li costa. Qualsevol, en veure'l tan ferragós, pensaria que té poca destresa. En canvi, quan mira la seva obra, amb la seva tranquil·litat habitual, ofereix la perspectiva d'un esguard centrat i intel·ligent. Hi

entén d'art. És el seu món. En Lawrence Gundabuka (Forbes, Austràlia), que es nega a confessar la seva edat ("és depriment pensar en això", diu), és a Arbúcies amb l'objectiu de realitzar una escultura dedicada a la Dona d'Aigua. Quan el vaig veure per primera vegada anava atrafegat. Semblava que tenia pressa per arribar a algun lloc. I, per descomptat, portava la carpeta sota el braç. El primer cop d'ull ja delatava que no era una persona comú. Tenia quelcom d'especial, un aire

d'intel·lectual molt més preocupat pels seus pensaments que pel seu aspecte personal. La seva mirada semblava perduda en l'infinit. No hi havia dubte que el seu cap estava en un altre lloc: ell gairebé corria pel carrer, però la seva ment estava fixada en quelcom molt més llunyà i profund.

Aquell dia, la Gemma, la meva filla de 15 anys, ens va obligar a mi i a la seva cosina Mònica a anar a veure en Lawrence en sortir de l'escola. No era gaire lluny. Just sota la rotonda del País Valencià, al sot per on passa la riera. I allà estava aquell personatge, buscant perspectives per poder veure la seva obra amb tota l'amplitud possible. "Vols provar de picar una mica tu?", li va dir a la Gemma, amb un castellà-català-anglès que en prou feines s'entenia. I tot seguit li va posar a les mans l'escarpa i el martell, perquè seguís una de les línies que ell mateix havia traçat.

Allí vaig establir el meu primer contacte amb en Lawrence. I des del primer moment, vaig intuir que sota el seu aspecte despreocupat hi havia una persona de pensament cultivat i interessant. "Sóc aquí per fer aquesta obra", em va dir. "Però des del moment que vaig arribar a aquest poble, vaig tenir la sensació que ja hi havia estat. M'hi vaig sentir bé. Em fa pensar en un poble similar on vaig viure a Bulgària, quan estava

estudiant escultura". Els camins d'en Lawrence són realment inescrutables. I amb el seu castellà-català-anglès encara més. Però sembla clar que la seva arribada a Arbúcies respon a un encontre que va tenir amb el batlle, en Jaume Soler, al Turó de l'Home, el dia que es va inaugurar el simposium d'escultures que substitueix la base militar a la punta del Montseny. "Quan vàrem arribar a Arbúcies, en Jaume em va dir: vull que facis una dona d'aigua", explica en Lawrence. "I aleshores jo vaig pensar un moment [costa poc imaginar-se'l capficat amb la carpeta a les mans i el llapis a punt per dibuixar], li vaig fer un esboç del que pretenia fer, i ell em va respondre que li semblava bé".

L'Ajuntament va comprar una gran roca, que va costar gairebé 400.000 pessetes, i la va transportar fins al peu de la riera (amb un cost de mig milió). De la pedra inicial -d'uns 2,5 metres d'alçada, per 1,5 d'amplada- n'ha sortit la Dona d'Aigua i, a més a més, dos blocs més petits que, amb el temps, es convertiran en una nova escultura (una dona i el seu fill) al peu de l'escola Dr. Carulla, i una font en el mateix sector.

"La idea és que la Dòna d'Aigua tapi la riera i formi un petit llac. I que l'aigua passi per sobre les cames de la figura de pedra i segueixi el curs del rierol", diu en Lawrence. Si un mira la seva obra d'aprop li costa descobrir el sentit del seu

Foto: J. Camps



Lawrence Gundabuka, un escultor australià, crea a Arbúcies una obra dedicada a la Dona d'Aigua

art. Però des d'una perspectiva més àmplia, o sigui vista des de lluny, les aristes configuren amb claredat les línies pròpies d'una gran dona amb els cabells caient-li pel cos. Es nota que en Lawrence se sent bé amb la seva obra. Tal vegada no és la millor que ha realitzat, però es l'última i, per tant, té un sentit especial. "No podria dir quantes obres porto a les espatlles", explica amb la mirada perduda en l'infinit, com si volgués revisar d'una ullada el seu catàleg personal. "Hem sentit especialment satisfet del treball que vaig fer al desert australià, juntament amb artistes de Geòrgia, Síria, Anglaterra, Mèxic, aborígens i australians. Vàrem esculpir figures de pedra de 50 metres d'alçada, que poden veure's des de 25 quilòmetres de distància, en una zona on s'havien descobert escultures d'una antigüetat de 25.000 anys. Tinc una altra obra de ferro, d'uns 30 metres, a les afores de Sydney: és una espiral; una sola línia però en tres dimensions. I una escultura a la plaça de l'Ajuntament de Sydney". En Lawrence té obra escampada per tot el món: Canadà (on va viure una temporada), França, Catalunya, Austràlia. "Vaig triar ser escultor perquè em va semblar l'expressió més complerta de l'art", explica. "Vaig estudiar art a Austràlia, llavors vaig viatjar a Londres, a França, i a Bulgària. Em vaig adonar

que l'escultura m'exigia un esforç total: creativitat, força mental i física, i concentració". A en Lawrence li agrada especialment l'expressivitat del cos humà, el cos dels atletes, la musculatura fent esforç. "Si una persona és atlètica és perquè el seu cos ha estat treballat", argumenta, mentre amb el seu llapis audaç traça unes línies sobre un paper que té per base la carpeta (per descomptat!), que permeten intuir el que vol dibuixar. Ara es troba al Mar Gym's i quan el veig m'emporto una sorpresa. "No m'imaginava que també vinguessis ací", li dic. "En trec models", respon. "M'agrada veure l'esforç muscular. No n'hi ha prou amb menjar i dormir. El cos humà és com un violí: si no té les cordes ben tensades i afinades no sona bé. El cos necessita ser ben treballat per poder arribar a la plenitud". Ja ho he dit, em sorpren aquest home! Entrem en alguns aspectes personals. En Lawrence m'explica que la seva àvia era aborigen (el poble natiu d'Austràlia). En prou feines se'n recorda, perquè va morir quan ell tenia 8 anys. Segons diu, els aborígens tenen una mitjana de vida de 45 anys. "És un poble que ha patit molt", em diu. "El 1925 vivien al desert, i alguns anglesos els mataven sense cap mirament. Un home em va explicar que la seva mare s'havia hagut d'amagar sota el riu respirant amb una canya, per evitar ser exterminada



Foto: J. Camps

com la resta del seu poble. Quan va sortir tots eren morts. Els blancs varen matar la cultura aborigen. I ara, amb motiu dels JJOO de Sydney, han fet una comèdia per donar a entendre que els accepten i es preocupen per la cultura nativa". Quan parla de la seva gent s'apassiona. Però en Lawrence assegura que no vol tornar a Austràlia. "Queda molt lluny, i la meva família és ací", diu. "Tinc tres fills: la Nadjongbila de 17 anys, en Taragoza Bujara d'11, i en Bidjigal de 8. No sé

exactament qué faré quan me'n vagi d'Arbúcies. Però tinc clar que continuaré treballant en el que m'agrada. L'escultura omple la meua vida". En Lawrence torna a mirar a l'infinit, ara amb uns ulls nostàlgics. El seu pensament ja torna a volar. Comença a caminar sense una direcció fixa, engolit per la immensitat de l'horitzó, sense un destí concret, però amb la certesa que aviat estarà donant identitat a alguna altra pedra.

MANEL SERRAS

Entitats i Persones

MIRA QUE SI ENS TOCA...

Hi ha un munt d'entitats al nostre poble que mitjançant la loteria mantenen part de les seves activitats això fa que a les botigues en troben un reguitzell. Entre elles destacarem la de l'Associació Montseny-

Guilleries que fa més de 25 anys que en fa, són participacions amb molt bona acceptació, perquè la gent del poble sap que això és una manera d'ajudar a l'entitat i també vol dir que sap quins són els seus objectius i la destinació

que es donen en aquests recursos. La Creu Roja és una altra d'aquestes entitats. Després tenim els partits polítics com ara: ERC, Alternativa Independent per Arbúcies o CUPA que des de fa uns 10 anys també compra dècims. Les entitats esportives com ara: Club Futbol Barrufets, EFA, l'Escola de dansa, el Club de Judo, la Penya Barcelonista, el Club de patí etc. formen un altre bloc que també utilitza la loteria com a mètode de finançament per a les seves activitats I per últim un grup d'entitats diverses: l'Associació de Jubilats i pensionistes, l'Associació dels amics del Castell de Montsoriu, Associació de Bombers voluntaris d'Arbúcies, l'Associació de vídues,

l'Associació d'amics del turó del Sagrat Cor, l'Associació cultural d'amics de Sant Segimon, etc. Això per parlar de les entitats arbucienques però també podem trobar loteria d'altres grups de fora d'Arbúcies i també el costum que tenen els comerços i les empreses de comprar un número que distribueixen entre clients, amics i treballadors. Tot plegat fa que tothom acabi tenint un gran nombre de paperetes, perquè la gent pensa: "I si toca..." Però l'any 2000 la sort va passar de llarg i la Vila d'Arbúcies haurà de confiar que el nou mil·lenni sigui més generós (pel que fa a loteria).

CARME TORELLÓ



L'ESPLAI CAN SON CELEBRA EL SEU 15è ANIVERSARI

Des d'aquesta secció volem felicitar cordialment a l'entitat juvenil Can Son pel seu aniversari, celebrat recentment. No és fàcil mantenir-se al servei d'un col·lectiu en constant evolució. Per molts anys, Can Son i que en facis molts més.

El curs passat (1999-2000), l'esplai Can Son va fer 15 anys. Per celebrar-ho abans que s'acabés l'any, els cansonençs i

15 anys a l'Esplai



cansonenques vam organitzar un dia ple d'activitats ben diverses. Així, el dissabte 16 de desembre de 2000, tots els nens i joves que han passat per l'esplai, tant a l'hivern com a l'estiu, estaven convidats a la celebració del 15è aniversari, que va tenir lloc a la Plaça de la Vila. Allà, a partir de les 11 del matí, s'hi van fer diversos tallers, un mural amb les fotos dels participants, una gimcana i

un esmorzar tradicional de Can Son (pa amb "mierdecilla"). A la tarda, les activitats anaven adreçades als monitors que han tirat endavant l'esplai al llarg d'aquests 15 anys. També es tractava d'una gimcana amb diferents proves, organitzada pels "Atzucacs", el grup de joves de Can Son. Finalment, al vespre, els monitors vam fer un sopar que va aplegar gent de

totes les "èpoques" de Can Son, des dels inicis fins a l'equip de monitors actual. I és que, en 15 anys, molts nens i nenes i molts monitors hem passat per Can Son i entre tots hem anat configurant el nostre esplai com una proposta d'educació en el lleure per a infants i joves, amb un ideari i uns objectius que es van adaptant al context social de cada moment.

RUT RIBATALLADA

L'ajuntament d'Arbúcies



EL PRIMER TERÇ DEL SEGLE XX (2)

Continuem amb la relació de les activitats més importants que endegaren els responsables de la política municipal de la nostra vila i que consten en les actes municipals del període esmentat.

SANITAT I HIGIENE

Ja a la meitat del segle XIX, es detecta una preocupació creixent per part dels responsables municipals en els aspectes relacionats amb la higiene i sanitat públiques, com queda reflectit en el capítol corresponent d'aquest estudi sobre l'Ajuntament d'Arbúcies. Aquesta inquietud, manifestada per l'afany d'assimilació de les normes sanitàries com escau a una vila moderna, d'acord amb les tendències científiques que imperaven en la societat d'aleshores, no sols es manté sinó que augmenta en el període de temps que comentem. S'ha de mentalitzar el veïnat perquè adquireixi uns hàbits higiènics bàsics, tant en la neteja particular de cada casa, com en la general de la població. Per això es duen a terme diverses accions municipals i es dicten prohibicions d'antics costums considerats antihigiènics.

Quant a accions municipals, l'Ajuntament treu un ban en el qual recomana la neteja general de la població (01/07/1900). Per higiene i neteja fa tancar tots els passos que van al rec de la vila i que es troben dins del nucli urbà (17/11/01). Es demanen treballs extres de neteja pública pel perill de "invasión colérica" (06/07/11). Aquest any hi ha una preocupació general per la potabilitat de l'aigua

local, degut a l'epidèmia de còlera que assota Europa. La inquietud arriba al punt que l'Ajuntament lloga una casa aïllada per a internar i tractar els malalts contagiosos i infecciosos (07/08/11), aquesta casa estava situada en el paratge de la Font d'en Taradell, al costat de la riera Xica. Per "salubridat e higiene", es demana un nou escorxador i mentre tant no es construeixi s'exigeix que es netegi bé l'ac-

tual i no es llencin les despulles a la riera (22/08/15). Es duu a terme la desinfecció de cases i llocs públics per evitar l'epidèmia de grip i es recullen llet i gallines per a les famílies necessitades atacades per aquesta epidèmia (29/12/18). També per salubritat pública, es sol·licita l'exhumació de restes de l'antic cementiri de la Capella, que feia més de 10 anys que estava clausurat (23/03/20). Més enda-



Vista de l'antiga capella de la Pietat amb el cementiri al costat.

Foto: AHMA

El Nostre Ahir

vant, es demana fer una paret al Torrent dels Capellans per evitar pudors i mala vista (28/04/24). També es marca un recorregut i freqüència de recollida d'escombraries durant l'estiu (12/05/24). Es nomena una comissió perquè s'analitzin totes les aigües públiques de la població (26/05/24). Es construeix un dipòsit de latrines darrere la Capella de la Pietat per evitar pudors i facilitar l'extracció de la mesquita (11/08/24). S'accepta el reglament de "sanidad e higiene" redactat per la Junta Municipal (06/10/25). Un problema sanitari per resoldre, que cueja durant uns quants anys, és el de la construcció d'un nou cementiri, "por salubridad pública y malas condiciones del actual"

mitjans per construir-lo i ja n'ha encarregat els plànols (28/07/07). Remeten a "la superioridad" l'expedient d'un nou cementiri a la "Vinya del Ventayol" (15/09/07). Torna a sortir el tema, quan es nomena una comissió de l'Ajuntament que estudiï amb el rector les condicions del nou cementiri, "ya que el actual, llamado nuevo, solo puede considerarse de carácter provisional y transitorio" (30/05/09). El bisbe dona el seu vistiplau a una Junta formada entre l'ajuntament i el bisbat per tractar del cementiri (11/07/09). Encara el 14/02/11, es construeix un cobert per guardar el cotxe mortuori al costat de la Capella de la Pietat, on hi havia el cementiri anterior.

(12/05/07). El rector de la parròquia informa l'Ajuntament que compta amb

En data 01/11/14, la Junta de Sanitat fa una inspecció del nou cementiri per comprovar deficiències denunciades. En l'acta de 23/03/20, consta una sol·licitud a Governació per exhumar les restes de l'antic cementiri, sota despeses d'exhumació i obres per part de l'ajuntament. En l'acta següent (15/10/22), l'Ajuntament accepta la cessió de l'espai de l'antic cementiri, "por ornato y embellecimiento de la población y vista poco agradable para los escolares". I la darrera anotació sobre aquest tema, diu que els veïns que vulguin poden traslladar les restes del cementiri vell al nou, si no ho fan, l'ajuntament les farà posar en un ossari comú (05/11/22).

En el capítol de prohibicions, hi trobem que es prohibeix llençar escombraries en lloc públic (11/05/02), també es prohi-

beix el transport de matèries fecals als horts durant el dia (18/06/05). Es va posar un cartell que prohibia "ensuciarse" en el pas del carrer del Pont a la riera "por altos motivos de higiene y salubridad pública y por razones de orden moral", sota una multa d'una a cinc pessetes (11/03/06). També es posà un cartell prohibint que es llencessin escombraries i altres objectes al torrent que travessa el carrer Camprodon (27/09/08). S'insisteix en la prohibició de transportar matèries fecals per dintre el poble, només es pot fer de nit i en recipients tancats (26/03/12). S'obliga als propietaris de gossos que els facin portar morrió, en vista dels casos d'hidrofòbia que encara es donen (18/06/12). Prohibició de celebrar el mercat de bestiar a la plaça Nova; es trasllada al carrer de l'Estenedor, davant l'escola nacional (14/04/14). Prohibició de ferrar cavalleries a la via pública (31/05/14). A les actes, també hi consten queixes del vilatans per les males olors d'un corral al carrer del Sorral (01/08/09), i més endavant, per les males olors de les pells que tenien a assecar al segon pis de la mateixa casa (04/05/11), fins que arriba el tancament d'aquestes activitats anti-higièniques al mig de la vila (17/07/11).

Quant a aspectes estrictament mèdics, queda anotat que per complir amb la Llei de Sanitat es crea una plaça de metge titular per aquest

Carrer de l'Estenedor amb els plàtans plantats l'any 1908.

Foto: AHMA



Arbuçias.—Aquest any en aquesta pintoresca vila hi ha gran animació, degut a la afluència d'estiuejants que han vingut atrets per la bellesa incomparable dels nostres paisatges, per l'hospitalaritat franca y sincera del nostre poble, y per gaudir del clima suau, del aire sà y de les aigües bones que rajen de nostres montanyes.

Aquest any la festa major, que serà els dies 21, 22, 23 y 24 del present, promet ser molt animada.

A més de les orquestes forasteres per balls, sardanes y concerts, hi haurà tots tres dies escullides representacions d'obres catalanes per la companyia que dirigeixen els notables actors de Barcelona Srs. Navarro y Cosmos, Cinematografs, Teatre al Centre Catòlic, jocs populars de sortija y focs artificials.

terme (16/10/04), i que s'estableix una nova farmàcia al carrer de Camprodon, 51 (03/02/07).

EMBELLIMENT I TURISME

Ja en aquelles reculades dades, es començava a considerar l'aspecte estètic de la població, el desig de tenir una vila endreçada i neta, amb els elements necessaris per fer-la atractiva tant de cara al benestar dels propis veïns com al dels forasters i estiuejants. En les actes hi queden enregistrades diverses millores urbanes en aquest sentit: plantada de 20 acàcies al carrer de Mages (08/04/1900), plantada de plàtans al carrer de l'Estenedor, per donar ombra als veïns (02/02/08), podar l'arbre de la plaça (05/04/10), plantada de 50 plàtans al marge de la carretera de Vic, que s'utilitza com a passeig (09/02/15), una protesta per la tala d'arbres que es vol fer a la carretera d'Hostalric, que aniria en contra dels interessos turístics de la vila (29/10/16), i plantada d'arbres i arbustos a la plaça del Dr. Carulla (15/12/25).

Altres accions d'aquest tipus poden ser els bans de l'ajuntament perquè s'escombrin els carrers, un de l'estiu de 1905 demanant que els veïns escombrin dos cops al dia (a les set del matí i a les cinc de la tarda), i un altre del maig de 1924 perquè s'escombrin i reguin els carrers. També s'havien fet peticions per repoblar de truites i altres peixos les rieres del terme (14/07/14 i 25/04/20). Altres accions són la urbanització de l'antic cementiri del costat de la Capella "por ornato y embellecimiento de la población"

(08/04/23) o les normes per millorar l'enllumenat públic (06/09/10). També es té en compte la correcta senyalització viària, quan es demanen tres rètols "amb

peu de ferro" perquè els conductors moderin la velocitat dels vehicles quan passin per la vila (15/06/11) i s'implanta un nou impost pels biombos i



Un dels xalets construïts al parc de can Badés.

Foto: AHMA

Notes comarcals

Arbuçias.—La colònia d'estiuejants de aquest any, ja afe es molt més nombrosa que la dels anys anteriors y manquen encara moltes famílies que tenen torre llogada y que arribarán la vinenta setmana.

Vegis les famílies que hi han actualment: Millán de Barcelona; Bosch de Badalona; Prats de Barcelona; filla del Excm. general Weyler y son distingit espós; Aregay de Cardedeu; Chavarria de Mallorca; Vallverde id.; Dorotea Bat Vda. de Bross; Badés; Andreu; Blanch; Tey y Ermini y Josep Pagès de Barcelona; J. Comas de Sant Feliu de Guixols; Raich de Barcelona; J. Ahsomant; Severí de Izaguirre; Dolors y Caritat Casals de Barcelona; Joan Domenech de l'Habana; Antoni Andreu de Mèxic; Lluís Gené; J. R. Weble; Codina; Corominas; Matilde Duch de Barcelona; Dr. D. Camil Paler y Maria Paler de Figueras. Malaret. Sallés de Barcelona; Dèu de Paris; Dr. Fossa. Gelabert de Madrid; Vilá, Matas. Quadras, Gastón Flegenheimer de Barcelona.

— Tenim també entre nosaltres la colònia Escolar barcelonina desde fa uns quinze dies.

Dos retalls del periòdic L'Estimada corresponents als anys 1910 i 1911.

El Nostre Ahir

cartells que sobresurtin de la façana (08/10/16). També hi ha queixes i peticions perquè es posin al dia els serveis de comunicacions per part de l'Administració, com els retards de la correspondència (01/07/13), o la petició d'una subcentral telefònica (08/04/14); la Companyia no ho accepta però instal·len un aparell telefònic a l'Ajuntament (31/05/14). Sol·licitud d'una estafeta de correus a càrrec d'un funcionari del cos (23/04/22). Petició, conjuntament amb l'Ajuntament d'Hostalric, perquè el tren de les 19,30,

ocupació de l'Ajuntament per tenir una vila en condicions, potenciada per un entorn paisatgístic de primer ordre, aconseguí que moltes famílies de ciutat l'escollissin com a seu d'estiu i s'hi construïssin xaletes i cases. Aquest moviment no consta en les actes municipals, però ha quedat enregistrat en els periòdics de l'època. Tan *L'estiuada* de Sant Hilari Sacalm a primers de segle, com *El Baix Montseny* de finals dels anys vint i primers dels trenta, quan arriba l'estiu publiquen llistes de les famílies habituals de certa anomenada, que anaven

que mor a Sant Celoni, continuï fins a l'Empalme (28/05/22).

Aquesta pre-

arribant a la població per passar les vacances. A part d'aquestes famílies, n'hi havia moltes més que s'hos-tatjaven en les fondes o llogaven cases particulars. Una variant d'aquesta pacífica invasió estiuenca, eren les colònies escolars organitzades per l'Ajuntament de Barcelona, que solien passar l'agost en la nostra vila. Les actes municipals registren les cartes d'agraïment rebudes de la corporació barcelonina agraint el tracte rebut pels escolars de part dels arbu-ciencs, la primera menció és del 1916, encara que sabem per la revista *L'estiuada* de Sant Hilari, que des de l'any 1910 es reben colònies escolars de l'Ajuntament de Barcelona. Fins i tot, l'any 1922 es nomena una comissió de

l'Ajuntament per oferir una solemne rebuda als participants d'aquestes colònies.

ENSENYAMENT

La preocupació dels responsables de l'Ajuntament era tenir l'escola pública en condicions, cosa que no es va poder aconseguir fins a la construcció d'un edifici específic per aquest ús. Fins a aquest moment s'utilitzava com a escola de nens l'edifici del carrer de l'Estenedor, tot i les deficiències que hi anaven trobant les inspeccions successives; i com a escola de nenes, dos pisos llogats d'una casa particular a la plaça de les Olles. Amb l'ajut i la col·laboració del Dr. Carulla, rector de la Universitat de Barcelona i

Noves escoles construïdes l'any 1916 i passeig del Dr. Carulla. Al fons esquerre la Capella.

Foto: AHMA



estiuejant a Viladrau, s'aconseguí la construcció d'un nou edifici per a escola pública de nens i nenes al pla de la Capella. Edifici que s'inaugurà solemnement –amb assistència de les primeres autoritats provincials i la premsa de Barcelona- el 24 de gener de 1916. El Dr. Carulla continuà ajudant al desenvolupament de l'escola amb el lliurament de material didàctic i mobiliari. Per tot això, es posà el seu nom al passeig que hi havia davant la nova escola (26/12/16). La preocupació de l'Ajuntament per l'ensenyament de la mainada, s'estén també al poble de Joanet, pel qual es demana una escola pública (26/07/03) i s'atorga una subvenció anual per al manteniment de l'escola provisional dirigida pel Sr. Rector (24/03/04). Fins al 1922, la Direcció General d'Ensenyament no aprova la creació d'una escola a Joanet, i el 1924 l'Ajuntament compra una casa per als mestres.

DIVERSOS

Les actes enregistren una sèrie d'actuacions atípiques i curioses que reflecteixen els costums i la manera de viure dels arbucienca d'aquella època, que hem pensat que podien ser interessants. Per exemple, només començar el segle es dicta un ban sobre la numeració i control de carros i carruatges de tot el terme municipal, i la regulació del trànsit en la via pública

“para evitar desgracias y garantizar la seguridad de los peatones” (09/06/01). Es proposa: castigar els infractors de la llei de descans dominical (18/09/04), obrir un mercat semanal els di-

marts, sense perjudici del que es fa els diumenges (25/09/04), establir vigilància nocturna del sometent, per evitar els robatoris de fruita, hortalisses i altres objectes (05/08/06).

El 16/11/09, es constitueix la *Societat Coral Unió Arbucienca*. Adquisició d'un nou segell municipal amb l'escut de la població (05/03/12). El 26/09/20, s'estableix un control sobre

Antic senyal de circulació, que encara es pot veure a l'entrada del Sorral



Un dels rètols de senyalització viària col·locats a les entrades de la vila.

Foto: Arxiu Bancells

El Nostre Ahir

el preu de venda del pa, acció que acabà amb una vaga dels forners, degut a la qual l'Ajuntament incautà tres forns perquè el poble no quedés sense aquest aliment bàsic (02/11/20). Ferma

oposició a la segregació de part del terme municipal a favor del municipi d Sant Miquel de Cladells (11/08/25). Obrir un compte municipal a *La Caja de Pensiones* per no haver de guardar diners a la caixa forta de l'ajuntament, "ahora que queda deshabi-

tado" (15/12/29). I aquest ha estat el retrat d'una època, el resultat de la intervenció de les diferents corporacions municipals en la societat arbucienca, segons consta en les actes municipals enregistrades entre 1900 i 1930. Una època de grans canvis en l'evolució de la societat occidental, que aquí anaven arribant esbiaixadament i amb un con-

siderable retard, però que contribuïren, d'altra banda, a mantenir i augmentar aquest toc industriós i culturalment avançat que, malgrat certes traves i entrebancs, ha anat tenint la nostra vila en èpoques diverses.

DANIEL MARTÍ

FETS DESTACATS DE 1915 A 1930

(En el número anterior destacàvem els fets de 1900 a 1915)

- **11/04/1916**
S'adjudica la construcció del nou edifici per a escoles, per la quantitat de 34.999.- ptes.
- **24/09/16**
Inauguració de les noves escoles per a nens i nenes, promogudes pel Dr. Carulla.
- **31/12/16**
Es dóna el nom del Dr. Carulla al passeig de davant l'escola, entre el pont i la Capella de la Pietat.
- **19/03/18**
Comunicació al Consell de Ministres a favor del reconeixement de l'autonomia de Catalunya.
- **03/08/19**
Uns quants propietaris avancen diners a l'Ajuntament perquè pugui pagar els seus empleats.
- **03/11/20**
Degut a la vaga de forners, l'Ajuntament incautà tres forns perquè el poble no es quedés sense pa.
- **23/04/22**
Es sol·licita una estafeta a la Direcció de Correus, a càrrec d'un funcionari del cos.
- **15/10/22**
S'accepta la cessió per part del bisbat, dels terrenys de l'antic cementiri al costat de la Capella "para ornato y embellicimiento de la población y vista poco agradable para los escolares".
- **21/10/23**
Es nomena fill adoptiu d'Arbúcies el Sr. José Prat i Marcet, per les atencions que ha tingut amb el poble i les seves escoles.
- **07/07/24**
Es concedeix permís a un industrial de Gualba, per instal·lar una xarxa elèctrica a la vila.
- **11/08/25**
L'Ajuntament s'oposa a la segregació de part del terme municipal a favor de Sant Miquel de Cladells.
- **24/01/26**
Es nomena "hijo adoptivo de esta villa" a D. Miguel Primo de Rivera, president del Govern d'Espanya.
- **17/04/26**
S'accepta el subministre d'aigua potable d' *Els Abeuradors*, fins a 8 plomes, i es dóna permís per a instal·lar canonades pels carrers.
- **11/12/26**
Solemne consagració del poble d'Arbúcies al Sagrat Cor de Jesús a la plaça de la Constitució, amb motiu de la Santa Missió.
- **15/09/29**
Cessió a la Diputació desl terrenys comunals necessaris per a la construcció de la carretera del pla de les Arenes al coll de Revell.
- **26/10/30**
Contracte de concessió d'enllumenat i força a la companyia Elèctrica de Catalunya, per al poble de Joanet.

EL VELL I EL BAR

-Diu en Rafael que no es demana la jubilació per no fer res, sinó que ho fa per poder fer allò que ara no pot per la responsabilitat i ocupacions que li representa el treballar.

-És a dir que vol canviar de feina, vet aquí.

-Mira, això és el que li hauria d'haver dit.

El Vell va somriure sense contenir-se en absolut la complaença, i els seus ulls brillaren de picardia i saviesa. El seu cos es va abocar damunt la taula de marbre talment com si volgués confessar algun secret en veu baixa

-No cal que t'estarrufis tant, collons! que sembles un gall dindi -Va dir-li en Manolo que d'aquesta manera es feia complice del seu vell amic. Els dos compartiren pràcticament el mateix somriure, que de mica en mica es va anar tornant un sangloteig compulsiu fins arribar a fer perillar el gotet de perfumat que havia quedat penjat de les seves mans.

Efectivament, al final els va caure el líquid, però, com que feia tanta estona que els l'havien servit, no es van escaldar les cuixes. Això sí, els pantalons quedaren fets un autèntic llenç mironià amb ostentoses taques al bell mig dels collons.

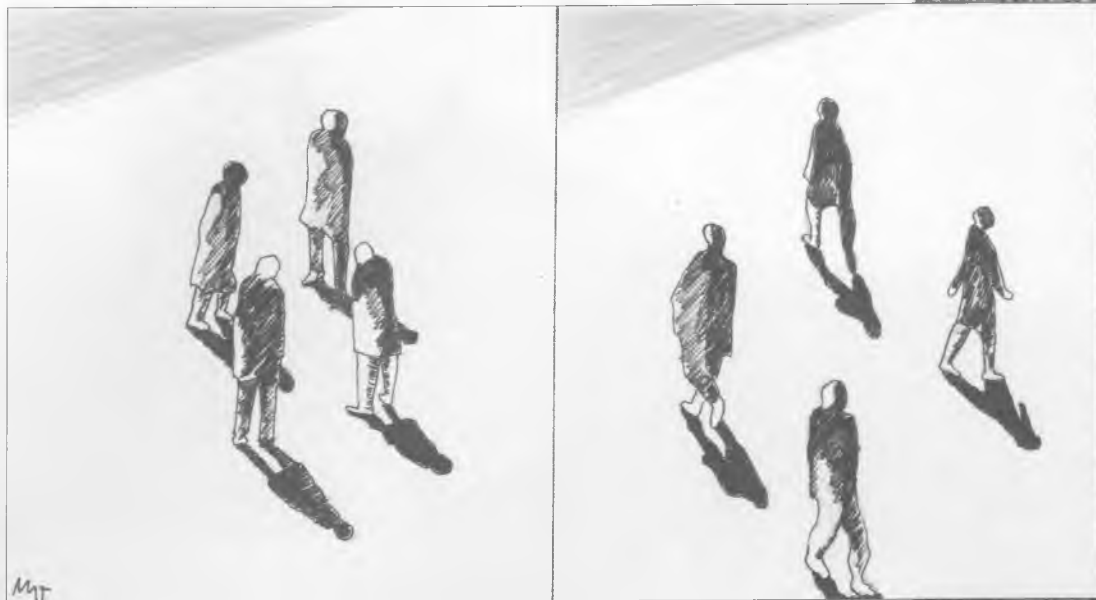
—Diran que ens hem pixat damunt...- Va dir en Manolo tot fregnant la riallada sonora on s'havia abocat abans de l'accident.

-Tot per culpa d'en Rafel....ell i la seva mania de voler fer coses....Què és això tan fort que ens inclina a fer coses?

Es a dir, per què ens obstinem a remenar i a construir objectes...

-Home! què vols tu ara, tornar a les cavernes?

-Exacte! Veus? Fem coses com per demostrar que tenim capacitats...no



sé, que som intel·ligents, o alguna cosa així...No hi hauria la possibilitat de poder-ho demostrar d'una altra manera?

-Però bé que hem d'intentar fer un món millor, no?

-Mira, si d'això es tractés, el millor que es podria fer és, precisament, no fer res, que és la millor manera de desfer. D'aquesta manera tota obra humana s'incorporaria, per un elemental i antiquíssim procés d'erosió, a l'harmonia del planeta. I això que t'acabo de dir Manolo, em sembla que se'n diu fer demagogia.

-Veus? Ja has fet alguna cosa tu també...

-I ja has vist com l'he cagat. Però no et pensis, me'n recordo que allà per Sevilla varen construir no sé quin edifici per allò de l'Expo que, una vegada acabada la fira, no tenia una utilització gaire clara. Aleshores l'ajuntament va fer un concurs per arquitectes que li'n donessin una d'utilització, amb totes les reformes i afegits que fes falta. Saps qui va guanyar? Doncs em sembla que va ser un alemany que va presentar el

següent projecte : NO FER RES, tal com ho sents. Evidentment que era el projecte més barat, no cal dir-ho, però ell es va embutxacar els diners del premi del concurs, i allí està allò convertit en runa inca al mig d'una selva, tot i que sigui urbana.

Per la finestra del bar entraven les vistes que oferien la gent saludant-se i acomiadant-se seguidament. Les persones s'anaven creuant com qui creua els dits per desitjar-se sort. Més enllà del poble, a la carretera, els cotxes continuaven el seu terrorisme absurd tot creuant-se -també- però sense cura.

Des d'aquí dalt, on tenim ara instal·lada la càmera d'aquesta petita escena, el bar és molt petit. El poble sembla que l'engoleix sense remissió i cada cop és més difícil de reconèixer-lo envoltat de casetes que semblen de joguina, però que tots sabem que no responen exactament a un joc innocent.

CARLES BLAY I PALLACH



AJUNTAMENT  D'ARBÚCIES

Amb la col·laboració de:



Diputació de Girona